

Speciale editie – Opbouwwerk Brussel nummer 100

Samenlevingsopbouw Brussel

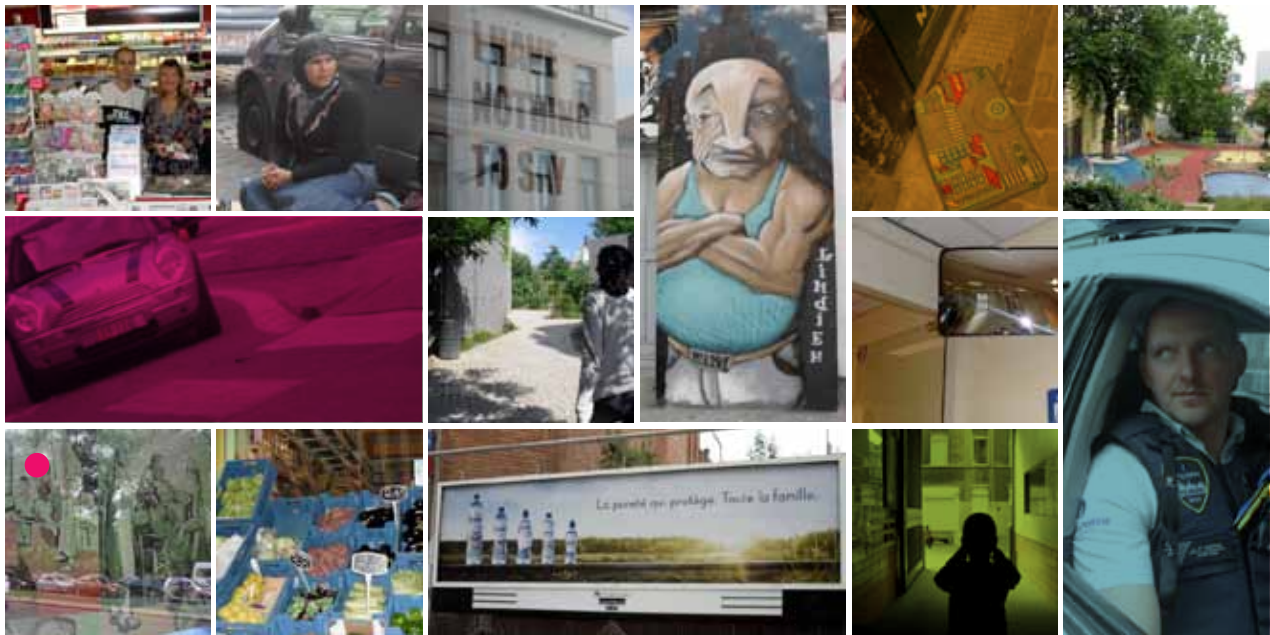
Sinds 1983 neemt Samenlevingsopbouw Brussel vzw het op voor minder geboede Brusselaars en hun recht op de stad. Via verschillende **opbouwwerkprojecten** in de sfeer van **wijkontwikkeling** en **armoedebestrijding** wordt er samen met maatschappelijk kwetsbare groepen gewerkt aan de verbetering van hun leef- en woonsituatie. Opbouwwerkers leveren ondersteuning om deze mensen samen te brengen en zich gemeenschappelijk stap voor stap te organiseren. Het vertrekpunt is de **ervaringsdeskundigheid** van **maatschappelijk kwetsbare groepen** en de vaak verborgen competenties en talenten. Doel is dat deze groepen hun stem laten horen en dat ze zelf antwoorden op hun vragen geven. Opbouwwerkers werken niet voor, maar mét de mensen. Bij het zoeken naar oplossingen doen opbouwwerkers ook een beroep op de medewerking van overheden, sociale organisaties en bewegingen, media en publieke opinie. Het opbouwwerk is steeds op zoek naar vormen van **actieve participatie** bij het optreden van het beleid. Mensen moeten iets te zeggen krijgen als beleidsmensen beslissingen - voor hen, over hen - nemen. De uitkomst moet zijn dat die bestuurders meer, sneller en beter inspelen op de behoeften van de mensen en een **sociaal gecorrigeerd beleid** doorvoeren.

Binnen het huidige **meerjarenplan 2009-2015** zijn een **25-tal medewerkers** actief op drie programmasporen: ten eerste **armoedebestrijding** met enerzijds specifieke aandacht voor **mensen zonder wettig verblijf** en anderzijds de inzet van een **opgeleide ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting**; ten tweede **recht op wonen** met verschillende projecten in de private huisvestingssfeer; ten derde **sociale wijkontwikkeling** met een buurtgerichte aanpak van **fysieke en sociale leefbaarheidsproblemen**. Het meerjarenplan is gekaderd binnen een maatschappelijk referentiekader waarin een link wordt gelegd tussen economische globalisering en neoliberalisering van de stad. Onder andere de sterke focus op city-marketing werkt in het nadeel van de meest kwetsbare groepen. Samenlevingsopbouw Brussel komt in dit kader op voor het **recht op de stad** voor **iedereen**.

Voor meer info en een overzicht van de projecten, de medewerkers en hun contactgegevens: www.samenlevingsopbouwbrussel.be

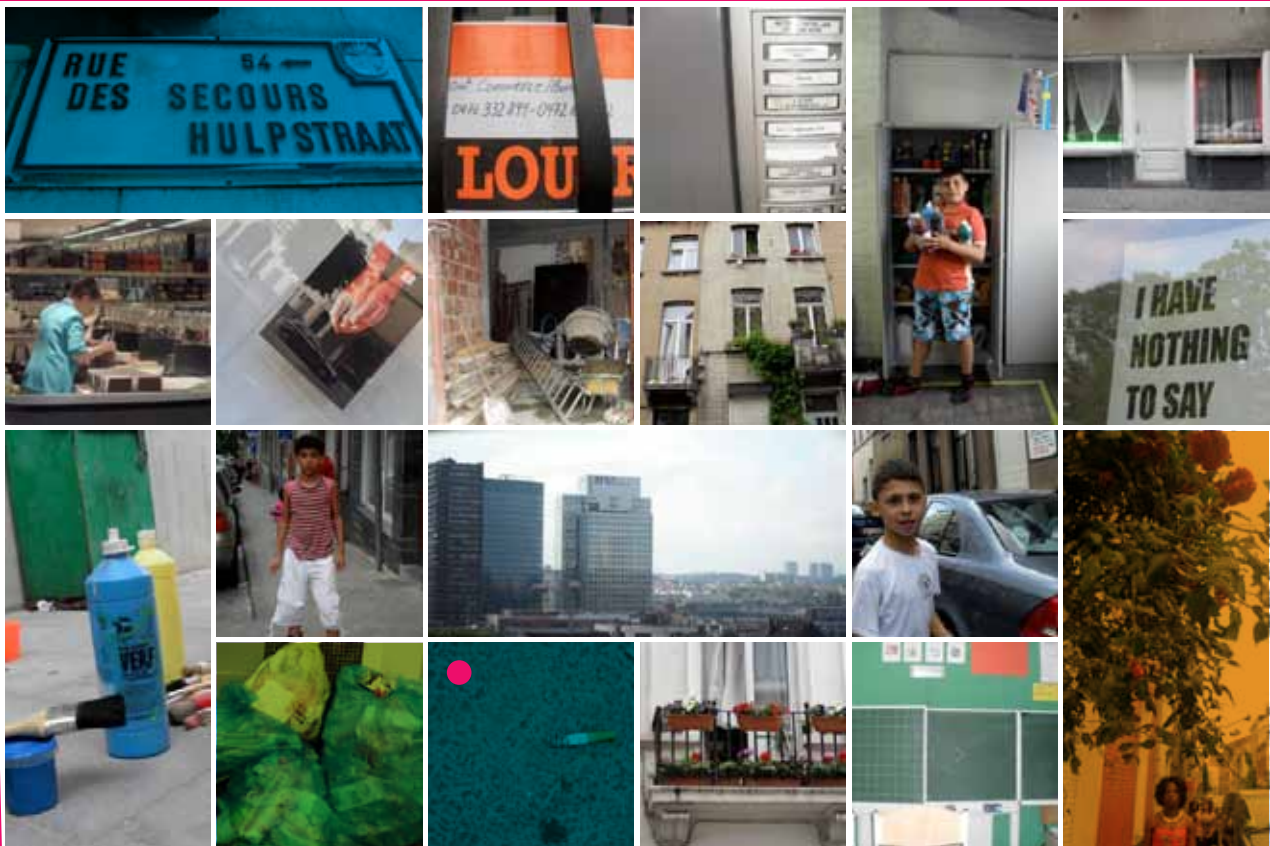
Opbouwwerk Brussel 100

Opbouwwerk Brussel

Nieuws uit Samenlevingsopbouw Brussel

Nr **100**
Jaargang 26

Viermaandelijks Informatieblad, Nr. 100 - december 2010

Colofon

Opbouwwerk Brussel wordt uitgegeven door:
Samenlevingsopbouw Brussel
Henegouwenkaai 29
1080 Molenbeek

T 02 203 34 24

F 02 203 50 64

E info.brussel@samenlevingsopbouw.be

W www.samenlevingsopbouwbrussel.be

© ® december 2010 Samenlevingsopbouw Brussel
nr 100 jaargang 26

Artikels:

100 verhalen van 100 Brusselaars en hun dagelijkse ervaring en kijk op tien sociale grondrechten: wonen, arbeid, onderwijs, cultuur en vrijetijdsbesteding, gezondheid, gezonde leefomgeving, sociale bijstand, juridische bijstand, sociale zekerheid en maatschappelijke participatie

Eindredactie:

Manu Aerden
Catherine Antoine
Geraldine Bruyneel
Katleen Vanlerberghe
Tineke Van Heesvelde

Tekstverwerking:

Kristel Van der Borcht

Vormgeving & Lay-out:

Volta

Fotoredactie:

wmkj Ratatouille
fotoreeks over grondrechten in de Brabantwijk
Vincen Beeckman
bewoners met huisdieren in de sociale woningen van Peterbos
Catherine Antoine
Archief Samenlevingsopbouw Brussel

Kaftfoto:

wmkj Ratatouille
collage van foto's uit fotoreeks over grondrechten in de Brabantwijk

Drukkerij:

Albatros

Voorwoord

De honderdste editie van ons tijdschrift Opbouwwerk Brussel kon niet onopgemerkt voorbijgaan. Als jubileumredactie leek het ons een goed idee om deze keer het forum rechtstreeks aan bewoners te geven.

Als uitgangspunt kozen we voor tien sociale grondrechten, stuk voor stuk abstracte begrippen die door ervaringen en verhalen van bewoners tot leven komen. Samenlevingsopbouw Brussel ijvert dagelijks voor de toepassing van deze grondrechten. Daarvoor verzamelden we symbolisch een honderdtal bijdragen van mensen waar we nauw mee samenwerken. De verhalen hoefden niet enkel uit tekst te bestaan, integendeel. De inbreng bestaat uit een cocktail van interviews, foto's, gedichten, recepten, getuigenissen en filmfragmenten.

Voor dit honderdste nummer beslisten we ook boudweg om de heer Storme van zijn plichten te ontslaan. Niet omdat hij ondermaats presteerde, wel integendeel. Negenennegentig nummers lang ploeterde Alain Storme zich, een vooraanstaand hoofdredacteur waardig, door de troebele waters van het publiceerschap. Niets was hem te min: deskundigen praaïen en opbouwwerkers motiveren om relevante artikels te schrijven over sociaal pertinente thema's. En ook meer dan één keer nam hij zelf de pen ter hand om maatschappelijke en stedelijke evoluties kritisch onder de loupe te nemen. Ook zijn trouwe metgezel, Michel Demol, onze huisgraficus, mocht voor deze speciale editie op zijn verdiende lauweren rusten. Voor de vormgeving deden we een beroep op het vormgevingsbureau Volta.

Het tijdschrift dat voor u ligt, is een bladermagazine geworden. U hoeft niet alles in een ruk uit te lezen. Degusteer 'm met mate en gedurende lange tijd en, oh ja, zoek een mooie plek op uw salontafel waar hij volledig tot z'n recht komt. Dank u wel.

De jubileumredactie:

Geraldine Bruyneel

Tineke Van Heesvelde

Manu Aerden

Catherine Antoine

Katleen Vanlerberghe

Tijdens de tentoonstelling in 1958 moest Brussel clean zijn van meneer Van Den Boeynants en compagnie. Prostitutie... dat bestond niet in Brussel, hé. Dat moest allemaal goed proper zijn, er was veel controle. En de prostitutie bevond zich in al de straatjes rond de Marcqstraat (overkant Noordstation, richting centrum Brussel). Dat hebben ze allemaal afgebroken en zijn al die bordelen naar deze kant van het station gekomen (kant Brabantwijk).

Filmfragment uit het filmpje met Leo, bewoner en vrijwilliger bij het opbouwwerk in de Brabantwijk (Schaarbeek). Filmpje te vinden op www.samenlevingsopbouwbrussel.be

ARBEID

Leo

André vertelt het dagelijks verhaal van een werkzoekende in Brussel

André De Bisschop

Tracé Brussel vzw

Ik woon in Brussel. Ik heb geen werk. Veel mensen in deze buurt hebben geen werk. Ook veel jongeren. Sommigen hebben de idee van werk al lang opgegeven. Of toch van vast werk. Nu en dan een interim of een klusje lukt nog. Van de dop ben ik op het OCMW geraakt. De assistent zegt soms 'Ik heb te veel werk. Ik kan u vandaag niet ontvangen'.

Mijn vriendin heeft 2 kinderen. Ik woon nog niet lang bij haar. Vroeger woonde ik alleen. Mijn vriendin werkt bij een kuisfirma. Ze kuist bureaus 's morgens en 's avonds. Als de mensen niet werken, werkt zij. 't Is zwaar werk en weinig betaald. Alles moet altijd snel gaan.

Zolang ik geen werk heb, doe ik een deel van het huishouden. Ik breng ook de kinderen naar school en ik loop in het park. Ik wil fit blijven. Als je werk zoekt, moet je een goede indruk maken.

Wij kunnen niet veel geld uitgeven aan eten en kleren. De huishuur is hoog en we hebben maar 2 kamers. Twee straten verder is een nieuw eetcafé gekomen. Veel mensen die in het ministerie werken komen er eten. Voor ons is het te chic en te duur.

Een buur zei me naar de Werkwinkel te gaan. Een consulente (overal hebben ze een andere naam) sprak over een project waar ik 2 jaar zou kunnen werken. Aan een laag loon, maar toch. Ik zou ook beter Nederlands kunnen leren.

Morgen moet ik terug naar het OCMW. Ik moet er op tijd zijn, maar toch moet ik altijd wachten. De assistent vindt dat mijn diploma hier niets waard is. Hij zegt dat ik beter ook een job zou zoeken in de kuissector. Maar ik wil méér. In mijn thuisland gaf ik les in een technische school. Ik zal hem spreken over het project van de Werkwinkel. En als hij zegt: 'Er is nog veel werk aan', dan zal ik antwoorden: 'Aan mij of aan u?'.

Fragment uit de film "Werknemers zonder Papieren"
Filmpje te vinden op www.samenlevingsopbouwbrussel.be

Youssef, Marokko

"Als we werken, is het altijd zwaar en ongezond werk. De kans om ziek te worden is daarom ook groter dan bij andere arbeiders. Door de stress en de problemen ben ik ziek geworden."

Yasser, Algerije

"Het is moreel heel moeilijk voor ons door de uitbuiting op het werk, de winst die de bazen maken op onze rug, en het gebrek aan veiligheid. Maar ook enorm door het beeld dat de meesten hebben van mensen zonder papieren. We werken heel hard om rond te komen, en toch krijgen we geen respect."

Issa, Guinee

"Zal ik mijn hele leven op deze manier doorbrengen? Wil ik echt 14 of 15 uren per dag werken voor een loon van 20 of 30 euro per dag? Dat zou te zot zijn."

Vrijwilliger bij Atelier Groot Eiland vzw

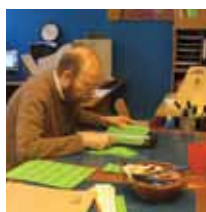
Paul

Ik ben Paul. Ik ben op invaliditeit en als achtenvijftigjarige is het natuurlijk moeilijk om nog aan werk te geraken op de gewone arbeidsmarkt. Om me bezig te houden, doe ik iets wat ik graag doe. Dat is de keuken. Vooraan in de vijftig viel ik zonder werk. Ik had altijd in de verkoop gewerkt: vertegenwoordiger, demonstrateur op handelsbeurzen, etc ...

Omdat koken mijn hobby was en ik op de VDAB regelmatig ging kijken of er geen werk was voor mij, zag ik daar dat er een opleiding tot kok mogelijk was. Ik heb me ingeschreven. Er was nog 1 plaats en de cursussen begonnen de volgende dag.

Tijdens 3 weken theorie, 3 weken stage en 3 maand tewerkstelling in de grootkeuken van AZ Brussel, leerde ik de knepen van het vak. Toen begon een periode van onregelmatig werken en viel ik ziek. Daarna, na enig zoeken, kwam ik te weten dat ik in de Heksenketel 3 dagen per week aan de slag kon. Zo ben ik al jaren bezig en krijg ik een invaliditeitsuitkering.

Daarnaast doe ik nog allerhande dingen en volg ik taalcursussen. In tegenstelling tot de meeste mensen hier die doorstromen na 2 jaar zit ik in een vrijwilligersstatuut. **Zonder dat vrijwilligerswerk zou mijn leven een en al leegte zijn. Nu kom ik onder de mensen en zit ik niet heel de dag thuis alleen.** Het initiatief Heksenketel vind ik zeer goed, ook voor allochtonen. Hier worden hen kansen gegeven en kunnen ze bij Groot Eiland een vak leren. Dat is belangrijk voor de arbeidsmarkt.

Werkzaam bij Heksenketel en Artizan
(Atelier Groot Eiland vzw)

M.V.R

Momenteel werk ik als vrijwilligster 4 halve dagen per week in 2 ateliers van Groot Eiland, namelijk Heksenketel en Artizan. Het werk bestaat uit keukenactiviteiten. In Heksenketel sta ik 5 uur en in Artizan 9 uur.

Meer dan drie jaar geleden gaf ik mij op in Heksenketel om mijn hobby, koken, te verdiepen en de keukenwereld beter te leren kennen. Na een stageperiode mocht ik er aan de slag. De basiskneepjes werden me er bijgebracht. De reden waarom ik dit werk doe, is vooral om contact met mensen te leggen. Alleen thuis bekijk je toch alleen je vier muren. Na mijn start op Heksenketel kreeg ik ook 3 halve dagen op Troubadour (nu Artizan). Hier bestaat het werk niet alleen uit koken maar ook uit strijken en knutselen.

Ikzelf heb steeds voor de keuken gekozen. In feite maken we gerechten die langere periode kunnen bewaard worden zoals groentetaarten, spaghetti'saus, lasagne, koekjes, moussaka, ...

“ IN FEITE MAKEN WE GERECHTEN DIE LANGERE PERIODE KUNNEN BEWAARD WORDEN ZOALS GROENTE-TAARTEN, SPAGHETTISAUS, LASAGNE, KOEKJES, MOUSSAKA, ...”

Jeanne en Jacques
met Lady

foto: Vincen Beeckman

Joost

Wie ben ik eigenlijk?
Zeg eens, jullie in de zaal?
Ben ik iemand? Ben ik iemand?
Ja? Nee toch!
Ik ben niemand.
Horen jullie mij?
NIEMAND!
Nobody.
Geen lichaam.
NUL.
ZERO.

Ik kleur altijd buiten de lijntjes.
Eenzaamheid overvalt mij.
Ik zou zo graag meetellen in deze maatschappij.
IEMAND ZIJN.

Hoe doe je dat?
Zonder dak boven je hoofd.
Zonder werk.
ALLEEN.

Mensen lopen mij voorbij.
Mensen buiten mij uit.
Ik leef op hun kap, zeggen ze.
Ach, ze zeggen zoveel.

Weten ze wel waarover ze praten?
Ze zeggen zo maar wat.
Mensen draaien hun hoofd als ze mij zien zitten.
In een hoekje op straat.
Eenzaam...

Ze lopen mij voorbij...
Ik ruik anders, zeggen ze.
Mensen hebben angst van mij.
Maar kennen jullie mij wel?
Ik ben toch ook een mens?

Ik behoor toch ook tot de mensheid.
Met of zonder papieren.
WAAROM LEEF IK EIGENLIJK?
IK ZOU ER ZO GRAAG BIJHOREN!

Mijn kadastraal inkomen
is herleid tot katastrofaal inkomen.
Kun je er 'inkomen'?

Fragment uit *Kun je 'r 'Inkomen'*, een theatervoorstelling van de vereniging waar armen het woord nemen
Pigment vzw

Moussa

Je m'appelle Moussa et j'ai 25 ans. Je suis venu en Europe à l'âge de 14 ans avec mon père qui habitait en France pour le boulot.

En fait, j'avais quelque chose à ma jambe et j'avais besoin d'une bonne opération. Une fois que j'étais guéri, mon père voulait rentrer, mais moi je ne voulais pas. Je voulais aller à l'école en France. J'accompagnais mon père à la gare. Je cherchais du travail, je faisais plusieurs magasins. Puis je suis tombé sur un français qui avait un magasin de vêtements et qui voulait m'engager. Je combinais travail, l'école et théâtre, parce que j'adore le théâtre.

En 2001 je suis venu ici en Belgique. Je suis venu ici pour travailler. Il y avait une partie de ma famille ici. Je me sentais seul en France.

J'ai commencé à travailler à Bruxelles, à suivre des cours de néerlandais. J'avais introduit une demande auprès de l'office des

étrangers. Je recevais une carte renouvelable jusqu'à la fin de mes 18 ans. Je continuais à travailler, et en 2006, je faisais connaissance avec le mouvement des sans-papiers. J'étais à la salle Cosmos, à Anderlecht. Le mouvement l'Union pour la défense des sans-papiers expliquait ce qu'ils faisaient, et je me joignais à eux. Je faisais des occupations et des manifestations. En 2008 pendant l'occupation de l'ULB, les gens ont fait une grève de la faim, mais je ne voulais pas participer, parce que je trouvais ça un peu dangereux.

Fin 2008, on est entré dans un bâtiment à la Chaussée d'Ixelles, une histoire de 400 personnes, mais on a reçu l'ordre de quitter les lieux. Les gens ont tout laisser tombé, ils ne savaient pas où aller. Il y avait l'expulsion de la police. Ils étaient un peu violents avec les gens. Il y a des gens qui ont occupé une salle de l'ULB, aussi la VUB, et nous, on a occupé le Cire et on a créé le Mouvement des travailleurs sans papiers, parce qu'on travaillait tous. On a commencé à faire passer le message, et on est parti occuper un syndicat. Là on a eu une réunion avec le responsable du syndicat et le curé de l'Eglise du Béguinage. Il supportait notre mouvement et on a occupé l'Eglise avec 200 personnes.

Par désespoir, on a quand même commencé un grève de la faim, pendant 79 jours, les 79 jours les plus durs de ma vie. J'avais faim, tu ne peux pas savoir, et j'étais constipé. Il y avait des gens qui tombaient dans les pommes tout le temps. On voulait avoir nos papiers. Tu ne fais pas un grève de la faim sans raison. Ce n'est pas du chantage, parfois on n'a juste pas le choix. On a essayé de négocier, pour nous accorder un titre de séjour. A la fin, on recevait une carte de 3 mois renouvelable 4 fois. On devait trouver un contrat de travail. Enfin, j'ai été régularisé, mais pas tout le monde a eu cette chance. Maintenant, j'ai pu rentrer au Maroc à l'aise, après 11 ans. Je ne peux pas décrire ce que c'est de revoir ta maison et ta mère après tant de temps. Maintenant, j'espère pouvoir à nouveau faire du théâtre. C'est encore un rêve.

“ MAINTENANT, J'ESPÈRE POUVOIR
À NOUVEAU FAIRE DU THÉÂTRE.
C'EST ENCORE UN RÊVE. ”

Zoulikha

Je suis illégal en Belgique depuis 2006. Je suis Algérienne de nationalité. Avec des petits boulots par ci par là, je pouvais payer ma partie du loyer. J'habitais ensemble avec une femme, mais elle jouait le chef sur moi. Un jour elle m'a laissé dehors, elle avait changé les clés. J'étais dehors dans la pluie toute seule, j'ai appelé mon frère en France et il m'a aidé financièrement à trouver un appartement pour moi-même. Mais la misère vécue chaque jour en tant que sans-papiers, sans liberté, ni avenir m'a

forcé à réagir et à lutter. En juillet 2008, je me suis dit que je devais vraiment sortir de cette situation

et obtenir des papiers. C'était après avoir entendu que les occupants de l'église du béguinage avaient obtenu des séjours après une grève de la faim. Si on ne fait que des manifestations et des réunions, on n'obtient aucun résultat, il faut faire autre chose. Nous avons d'abord occupé l'église du Béguinage avec 276 personnes et 20 enfants et le 1er avril 2009 nous avons commencé la grève de faim. Ceci aussi avec le soutien des syndicats et de la paroisse. Moi j'étais porte-parole pour les femmes et il y avait trois autres porte-paroles. Nous avons divisé les responsabilités : responsable médicale (nous avons eu beaucoup

“ J'HABITAIS ENSEMBLE AVEC UNE FEMME, MAIS ELLE JOUAIT LE CHEF SUR MOI.”

d'aide d'un médecin qui suivait les gens tous les jours), sécurité, activités enfants, logistique (sanitaire), cuisine, propreté/nettoyage... Nous avons reçu des gestes de solidarité de tous les côtés. J'ai fait avec les autres porte-paroles plusieurs négociations chez les ministres avec le soutien des syndicats pour obtenir un séjour et un permis de travail pour tous les grévistes de la faim de l'église du Béguinage. A la fin nous avons obtenu un séjour temporaire de 9 mois sur base d'aide médicale, mais avec

la possibilité de pouvoir travailler (permis de travail B : les professions en pénurie). Ceux qui trouvent un travail, ils peuvent

comme ça obtenir un séjour définitif après un an. Le soutien de mon frère était la base, il m'a soutenu dès le début et il a continué le paiement du loyer de mon appartement pendant l'occupation. Il habite en France et il a été régularisé. Il y a un contrat entre l'Algérie et la France. Le fait que je ne devais plus travailler pour pouvoir payer mon loyer, m'a donné du temps libre pour me consacrer totalement au combat. Le fait de vouloir obtenir absolument mes papiers m'a donné le courage de continuer jusqu'à la fin et d'aller négocier et parler avec les ministres à plusieurs reprises même s'ils ne voulaient plus nous revoir. Je continue la lutte pour le droit au travail pour tous les sans-papiers avec le soutien d'un syndicaliste. Bientôt je peux commencer à travailler dans une maison de repos.

Michèle

*Là où règne la faim
On rêve de pain
Ou on ne rêve plus*

*On regarde la mort
Comme une délivrance*

*Et puis le non futur
Appelle à la violence*

*On ne peut pas éternellement
Voir mourir ses enfants
En gardant le silence*

*La misère est
politique*

Cbassons les politiciens

*Unis, nous serons forts sur une terre
d'abondance*

Michèle Chopard

*De mes yeux morts
Je vois un enfant mort*

*Et celui qui ne sait pas lire,
Proie des vautours, proie de la baine,
L'enfant aux rêves brisés,
L'enfant déjà condamné
À chercher son morceau de pain dans les poubelles
Et celui, qui un jour,
Demandera des comptes
Aux milliardaires*

Michèle Chopard

Maakt deel uit van het kunstenaarscollectief
Talent in Beweging – Anneessenswijk (Brussel)

Nadine met kat

foto: Vincen Beeckman

Joseph met Sarah

foto: Vincen Beeckman

Slaap kindje slaap
Als een druppel op een hete plaat
Je droomt van een job op maat
Je droomt van barbecue
Je weet alleen niet hoe
Slaap kindje slaap

Slaap kindje slaap
Je droomt van witte wol
Maar wit is alleen de rijm
Miljaardenondedieu
Ze nemen je niet au sérieux
Slaap kindje slaap

Slaap kindje slaap
Je voelt je toch zo loom
Het blijft maar bij een droom
Dat godverdomse loon naar werk
Het komt, het gaat, het zwarte gat
Sta op , geef er een lap op!
Slaap kindje slaap.

Lied uit de theatervoorstelling *Kun j'ér 'Inkomen'* van de
vereniging waar armen het woord nemen Pigment vzw

CULTUUR EN VRIJETIJDSEBESTEDING

Dit kunstwerk kadert in het project "Armwoede/ Pauvèrité/Powerty" – een samenwerkingsproject tussen de Koninklijke Vlaamse Schouwburg en Samenlevingsopbouw Brussel waarin armoede wordt aangeklaagd doorheen theater, debatten, kunst en muziek. Dit kunstwerk kwam tot stand dankzij : Irène Deneuve, Larissa Outecheva, Malika Aziz, Michèle Chopard en Martine Weemaels.

Claudine De Cuyper

Claudine is actief in talloze socio-culturele verenigingen

KIJK, KIJK, KIJK,

- hoe ondanks de veelheid aan culturele activiteiten toch een enorme groep mensen hiervan verstoken blijft. Het organiseren van de participatie: daar ligt een belangrijke taak voor de socio-culturele verenigingen.
- hoe cultuur een grote brok fierheid inhoudt over de eigen roots. Cultuur drukt in symbolen de zin uit van veel menselijk denken en handelen.
- hoe culturele grenzen niet definitief zijn, maar evolueren. We ademen mekaars cultuur in en langzaamaan komt ze in onze bloedvaten.
- hoe openheid naar andere culturen meestal een bemiddelaar veronderstelt. Socio-culturele verenigingen zijn nogal eens die bemiddelaars.
- hoe mensen cultuur maken vanuit hun creativiteit, hun begeestering of hun droefheid, vanuit hun talent om in symbolen, kleuren, in vormen en zang, in acts en muziek uit te drukken wat in hen leeft, wat rond hen leeft, wat zich in hun fantasie afspeelt. Cultuur spreekt door kleine? grote? kunstenaars.
- hoe cultuur en maatschappelijke ontplooiing hand in hand gaan. Elke mens in Brussel zou de 'hele' stad moeten ervaren als zijn/haar culturele ruimte. Niet enkel de wijk waar men zo vaak zo moeilijk uit komt.

- hoe maatschappelijke ontplooiing begint bij het zich thuis voelen in de samenleving waarin men leeft. Vanuit dat zelfvertrouwen stapt men naar anderen, staat men open voor vorming, ontwikkelt men een referentiekader om de wereld te interpreteren en te beleven, durft men samen met anderen opkomen voor gerechtigheid. Dat drukt zich eveneens uit in symbolen en kleuren en vormen. Cultuur spreekt ook over vallen en opstaan, over vechten voor gerechtigheid en vrede, over vechten voor een plaatsje onder de zon.

KIJK, KIJK, KIJK, dat speelt zich allemaal af voor je ogen!

KIJK, KIJK, KIJK,
in dit 100ste nummer van haar tijdschrift hoe Samenlevingsopbouw Brussel aan de weg timmerde, samen met al die mensen die strijden voor een menswaardig plekje in de stad.

Michèle

Au nom des pierres et
des cendres
Du sang qui coula dans Béziers
De la révolte encore ardente
Dans nos montagnes, dans
nos vallées,

Au nom des petits en colère
Et du vin qu'ils ne vendent pas
Au nom d'Alès et Décazevielle
Et des mineurs qui ont crevé là,

Au nom des "gavots" des Arabes,
des Italiens, des Espagnols,
De leur marmaille de pauvres diables
Qui a ensemencé le sol,

Au nom de ceux de ma famille
Qui sont venus d'un peu partout
La faim au ventre et en guenilles
Vendre leurs bras pour quelques sous,

Au nom de tous ceux qui rejettent
Cette économie de marché
Et le fascisme qui nous guette
Et les mensonges télévisés,

Au nom des hommes dans la misère,
Des exilés, des sans papiers,
Dont les os fertilisent la terre,

Je revendique la Liberté

Pour qu'enfin sur cette terre
Nous connaissions l'Egalité !

Michèle Chopard

Michèle maakt deel uit van het kunstenaarscollectief
'Talent in Beweging' in de Anneessenswijk - Brussel

Maria

foto: Vincen Beeckman

Levenskunstenaars uit de Anneessenswijk

Talent in Beweging

'Talent in beweging' groepeert levenskunstenaars uit de Anneessenswijk in hartje Brussel die al hun creatief talent in de weegschaal leggen en zo bijdragen aan kwaliteitsvol leven in een aangename en duurzame wijk en stad. Hierbij zijn waarden als respect voor mens en natuur, erkenning, vriendschap en medeleven de voornaamste hoekstenen. Waar woorden vaak tekort schieten, laat kunst ons toe om diepere gevoelens en waarden uit te drukken. De artiest komt uit zijn isolement. De anonimiteit wordt opgeheven en een stuk levenservaring wordt gedeeld met de toeschouwer.

Soms is armoede en sociale ongelijkheid moeilijk onder woorden te brengen. Dus is er getracht om met de artiestengroep 'Talent in Beweging' een visuele voorstelling te maken over armoede en sociale ongelijkheid en wat dat bij ons oproept. Elk werk is ontstaan vanuit een idee, eigen ervaring of een verontwaardiging met betrekking tot het thema.

Dit kunstwerk kadert in het project 'Armwoede/ Pauvreté/Powerty' – een samenwerkingsproject tussen de Koninklijke Vlaamse Schouwburg en Samenlevingsopbouw Brussel waarin armoede wordt aangeklaagd doorheen theater, debatten, kunst en muziek. Dit kunstwerk kwam tot stand dankzij: Irène Deneuville, Larissa Outecheva, Malika Aziz, Michèle Chopard en Martine Weemaels.

Albert Detandt is sinds twee jaar een trouwe klant bij de cultuuractiviteiten van Hobo vzw (geïntegreerde thuislozenzorg)

Albert

Zijn eerste kennismaking met **Hobo** verliep via de **creatieve ateliers**. 'Ik verbleef op dat moment in een onthaalhuis en ze wilden mij een dagbezigheid aanbieden. Ik herinner me nog goed dat ik bij Hobo binnenkwam en dat iemand me vroeg of ik kon tekenen. Ik antwoordde: 'Nog nooit gedaan!' en toen werden mij een paar tekenboeken toegeschoven met de boodschap: 'Probeer maar iets.' Sindsdien is

Albert blijven tekenen en schilderen en ondertussen heeft hij zelfs meegedaan aan een tentoonstelling.

Zijn deelname aan de ateliers heeft ook zijn interesse gewekt voor andere culturele activiteiten. 'Vroeger was ik nooit op de hoogte van wat er te doen was en bovendien is alles duur', aldus Albert. 'Met Hobo krijgen we serieuze kortingen en daardoor is er een nieuwe wereld voor mij opengegaan. We zijn onlangs naar een tentoonstelling geweest van Rubens, maar ook naar één van moderne kunst. Daarnaast pik ik nu en dan een optreden mee of een concert. Vorige week zijn we op mijn voorstel het Broodhuis gaan bezoeken op de Grote Markt.

Daar is een hele afdeling over de geschiedenis van Brussel en je vindt er ook alle kostuums van Manneke Pis.'

'De begeleidster van de culturele activiteiten bij Hobo zorgt voor een divers aanbod. We hebben niet altijd dezelfde smaak, maar ze heeft me al vaak weten te verrassen. Het deed me ook deugd dat ze inging op mijn voorstel voor het bezoek aan het Broodhuis. We waren met een goed groepje en iedereen heeft ervan genoten!'

“ VROEGER WAS IK NOOIT OP
DE HOOGTE VAN WAT ER TE
DOEN WAS EN BOVENDIEN IS
ALLES DUUR ”

Chadli Aouadi woont in Sint-Jans-Molenbeek en is als amateurkunstenaar initiatiefnemer van het project 'Kunst in Bonnevie' van Buurthuis Bonnevie vzw.

Chadli

'Ik ben geboren in 1948 in Tunesië, en ben reeds jarenlang gepassioneerd bezig met kunst. In het museum van Bardo in Tunis (Tunesië) zijn nu nog steeds mozaïeken op de vloer en de muren van mij te bewonderen, evenals een maquette van vier vissers op zee in het Nationaal Ministerie van de Visvangst. Rond mijn twintigste ben ik naar België gekomen om te studeren. Maar kunst bleef voor mij een passie. Ik heb lessen gevolgd in verschillende

Brusselse kunstacademies en beoefen verschillende kunstdisciplines.' Zowel schilderen, tekenen, beeldhouwen, keramiek, houtbewerking, meubels maken, kalligrafie heeft hij onder de knie. Zijn huis in de Koorstraat is een stille getuige van de veelzijdige kunstenaar die Chadli is, vooral de houten mozaïeken vloer is prachtig en straalt tegelijk zowel vakmanschap als kunst uit.

Music @ lunch
 Middagconcertjes @ Koningin-Groen park
 Concerts à midi @ parc Reine-Verte
 Schaa/erbeek 4 > 8/10/'10

Music@Lunch

Middagconcerten in Park Koningin-Groen. Initiatief van de Hogeschoolbuurtwerking (ingebed binnen Wijkpartenariaat vzw) in de Brabantwijk met de bedoeling om studenten, bewoners en pendelaars in de wijk samen te brengen.

www.brabantwijkbouge.be/music

Music @ lunch
 Middagconcertjes @ Koningin-Groen park
 Concerts à midi @ parc Reine-Verte
 Schaa/erbeek 4 > 8/10/'10

Free
 Gratis
 Gratuit

Line-up

- 4/10 12:30 Gavur Gelinler (Female Turkish a capella)
www.myspace.com/gavurgelinler
- 5/10 12:30 The Thumbelinas (Folk, blues, latin and jazzy pop rock)
www.myspace.com/thethumbelinas
- 6/10 12:30 Natacha Wuyts Quartet (Jazz)
www.myspace.com/natachawuyts
- 7/10 12:30 Aurea (experimental pop)
www.myspace.com/aureamerry
- 8/10 12:30 Jacket. (pop-rock)
<http://vi.be/OYXL-0161-FBD>

Paleizenstraat - Rue des Palais

Groenstraat - Rue Verte

www.brabantwijkbouge.be/music-at-lunch

De Kriekelaar

SAIL JAZZ

CANNELE

SOVO

V.U. vzw Wijkpartenariaat, Groenstraat 156, 1030 Schaarbeek

Recept van Fatima tijdens een kookactiviteit met de vrouwengroep in de wijk Peterbos (Anderlecht).

Fatima

De Beignets van Fatima

Ingédients (pour 20 beignets)

700 grammes de farine
1 cuillère à soupe de sucre
3 cuillères à soupe de beurre
1 petite cuillère à soupe de sel
½ bloc de levure fraîche
1 cuillère à café de levure chimique
1 sachet de colorant alimentaire
Un peu d'eau
Sucre en poudre

Recette

- 1 Dans un grand plat, mélanger la farine, le sel, le sucre, le beurre, la levure chimique, la levure fraîche et le colorant.
- 2 Rajouter de l'eau pour former une pâte molle.
- 3 Faire des petites boules de pâte
- 4 Mettre les boules sur un plat et laisser reposer 5 minutes.
- 5 Ensuite, les rouler pour faire des cylindres et les relier pour en faire des anneaux.
- 6 Faire monter sous un essuie pendant une heure environ.
- 7 Cuire les beignets dans une poêle remplie d'huile bien chaude pendant quelques minutes des deux côtés.
- 8 Saupoudrer de sucre en poudre et déguster.

Recept van Ludwig – bewoner van de wijk Peterbos in Anderlecht – deelnemer aan het wekelijks kookatelier in Peterbos

Ludwig

Genoisebiscuit met ananas

Nodig:

Genoise:

145 gram bloem

145 gram fijne suiker

3 mespuntjes bakpoeder

10 eieren (5 hele + 5 eigelen)

Decoratie:

ananas (in blik) nat niet weggoaien

1 liter room + 100 gram suiker of

1,25 liter room + 125 gram suiker (opkloppen tot slagroom)

Bakplaat doorsnede 30 cm met hoge rand.
Oven voorverwarmen op 200° gedurende 25'.

Eieren en suiker mengen en op heel klein vuurtje de suiker laten smelten – steeds roeren tot lauw.

Dan door zeef gieten.

a) gedurende 10' maximum mixen en

b) dan 10' zachtjes mixen

Dan oven op 180°.

Bloem + bakpoeder mengen en bij het ei/suikermengsel doen.

Alles in ingevette bakvorm doen, gelijk maken en dan op de grill in 't midden van de oven gedurende 20' à 25' (oven niet openen voor het einde van de baktijd).

Biscuit in 2 schijven snijden en besprenkelen met het nat (jus) van ananas.

Bestrijk onderste schijf met een laag slagroom; verdeel het fruit er over en bedek met 2de schijf.

Werk de taart nu volledig af, slagroom op schijf en rondom de taart.

Versier met de rest van het fruit.

Lekker en smakelijk eten.

Les FAMILLES du PETERBOS à Han sur LESSE

Strippenaal gebaseerd op het wedervaren van een familie-uitstap naar Han sur Lesse – een initiatief van het opbouwwerk in Peterbos (Anderlecht)

Francis Hoflyk is geboren en getogen Brusselaar en al jaren lid van De Schutting (integrale woonbegeleiding op maat – deelwerking van CAW Archipel vzw)

Francis

Als je aan Francis Hoflyk vraagt wat hij zo bijzonder vindt aan de 20 kilometer van Brussel, moet hij niet lang nadenken: **“Il y a beaucoup de belles filles!”** Het is zowat zijn standaardantwoord en ik vermoed dat hij ons wat wil afwimpelen uit verlegenheid over al die aandacht. “De 20 kilometer is in de eerste plaats amusement”, aldus Francis. “Het is een goede sport, er is ambiance en ik hou van lopen.” Maar er is meer: het is vooral de fierheid over zijn prestatie. Zijn rugnummer heeft Francis cadeau gedaan aan Jolien van Kodiel en zijn medaille wou hij aan de stagiaire Annemie geven, want zij heeft ervoor gezorgd dat hij toch nog kon meedoen. Hoe zat dat dan? Francis: “Je voulais m’inscrire, mais j’étais trop tard. En une heure tout était pris!”. Annemie hoorde dat Francis aan iedereen vertelde hoe jammer hij het vond dat hij dit jaar niet zou kunnen deelnemen en ze trok zich dat aan. Op verschillende manieren probeerde ze nog een plaats te bemachtigen, ook via de bedrijven die heel wat plaatsen op dag één hadden opgekocht. Twee weken voor de wedstrijd belde ze nog eens naar de organisatie van de 20 kilometer. Toen bleek dat heel wat bedrijven nummers teruggestuurd hadden, omwille van geblesseerde kandidaat-lopers. “En zo heb ik dan toch voor de vierde keer kunnen deelnemen!” zegt Francis. Annemie vindt het een van de leukste ervaringen van haar stage: “Ongelofelijk dat Francis zich op tien dagen tijd

heeft kunnen klaarstomen en een behoorlijke tijd heeft neergezet. Ik zou het niet kunnen! Hij is voor de 20 kilometer ook een week gestopt met roken...” Of hij volgend jaar terug wil deelnemen? Aarzelend denkt hij even terug aan zijn stramme spieren, maar dan beaamt hij volmondig: “l’année prochaine, c’est le 29 mai et pour l’inscription, je le ferai le premier jour, très tôt le matin!”

“ L’ANNÉE PROCHAINE, C’EST LE 29 MAI ET POUR L’INSCRIPTION, JE LE FERAI LE PREMIER JOUR, TRÈS TÔT LE MATIN! ”

Alarm - een vereniging waar armen het woord nemen binnen Buurthuis Bonnevie vzw in Sint-Jans-Molenbeek – maakte een theatervoorstelling rond het recht op wonen

Alarm

Hoe kwamen jullie tot deze voorstelling?

Mevr. Messaouri: “Iedereen vertelde wat hij zelf had meegemaakt. Deze verhalen werden dan in scènes gezet. Het feit dat ik mijn eigen verhaal speelde en geen rol moest inoefenen, heeft mij sterk aangemoedigd. Langs de ene kant gaf het mij een zekere punch, langs de andere kant kwam er kwaadheid in mij op. Ik wou echt dat men naar mij luisterde.”

Mevr. Kimfuta: “Ik had nooit eerder theater gespeeld, maar was direct enthousiast om mee te doen. Gedurende zes weken hebben we samengewerkt aan deze voorstelling. We hebben elkaar beter leren kennen, er zijn hechte vriendschapsbanden tussen ons ontstaan.”

Wat willen jullie nu nog verder doen?

Mevr. Kimfuta: “Vele mensen kwamen ons feliciteren na de voorstelling, dat heeft ons echt deugd gedaan. Voor mezelf heb ik ook veel geleerd, vooral hoe ik me beter kan uitdrukken. Ik ben nog meer overtuigd om verder te doen met activiteiten van Alarm, ook al heb ik nu een sociale woning. Zolang er mensen moeten leven in slechte omstandigheden, wil ik verder doen met Alarm.”

“ IK HAD NOOIT EERDER THEATER
GESPEELD, MAAR WAS DIRECT
ENTHOUSIAST OM MEE TE DOEN.”

Mevr. Messaouri: “De reacties van het publiek waren super. Ze moedigden ons aan om verder te strijden voor een betere huisvesting. De solidariteit onder de spelers en het publiek was erg groot. Spijtig dat er vooral mensen zoals wij in de zaal zaten, die dezelfde ervaringen deelden. We zouden deze voorstelling ook moeten kunnen opvoeren voor mensen die echt iets kunnen veranderen.”

Martine met kat

foto: Vincen Beeckman

Marc is huisdichter bij De Schutting (integrale woonbegeleiding op maat – deelwerking van CAW Archipel vzw)

Marc

De essentie van leven en samenleven
(vrij naar een oud Indiaas-Irakese spreuk)

O broeder, leef met en voor elkaar!
Leef samen tot voorspoed van de stam.

Deze levenswijsheid
Pas als de laatste rivier is vergiftigd
Pas als de laatste boom is gekapt
Pas als de laatste vis is gevangen
Pas dan zal je weten,
dat je geld niet kan eten!

Junglewet
Leef als een wolf in eenzaamheid
Leef naar de wet van voorspoedigheid
Leef in samenhangigheid
Anders moet je sterven

GEZONDE LEEFOMGEVING EN GEZONDHEID

Kabouters beschilderd door studenten
Sint-Lukas Kunsthumaniora

Piet Van Meerbeek

Bral vzw

Sinds de pioniers van het ecologisch bewustzijn opstonden in de jaren '60 en '70, strijden actiegroepen tegen vervuiling in alle mogelijke vormen en soorten: pesticiden, stortplaatsen en stinkfabrieken. Nieuwe autowegen en bulldozers die bossen tegen de vlakten sloegen.

Sinds die tijd is er veel veranderd. Het leefmilieu wordt nu op allerlei manieren beter beschermd dan vroeger. De meest kwalijke aanslagen op het leefmilieu zijn verboden of ingeperkt door regels of procedures. Ons afval gaat niet meer naar het stort; de meest waardevolle groene ruimtes zijn beschermd; rookgassen en water moeten gezuiverd worden. En onze auto's zijn properder dan toen, dankzij de EU.

En toch is ons leefmilieu echt niet gezond. Probleem is dat we al die beperkt vervuilende activiteiten zoveel vaker doen dan vroeger. We rijden meer met de auto, consumeren meer, verbruiken meer stroom... De draagkracht van onze aarde is meer dan ooit overschreden.

Vergis je niet: dit ecologisch deficit is geen luxeprobleem. Het is een sociaal probleem.

“**DE STRIJD VOOR EEN GEZOND LEEFMILIEU IS EEN PRIORITEIT, MEER DAN OOI. OOK VOOR HET OPBOUWWERK.**”

Overal ter wereld zijn het de sociaal zwakkeren die het meest lijden onder vervuiling. Zij wonen in de centrumwijken waar meer fijn stof hangt. Als ze stress hebben of als de aarde opwarmt, is er geen buurtpark waar ze rust of verkoeling vinden. Zij kunnen zich geen biofruit en ecologische verven veroorloven zodat ze meer blootgesteld worden aan explosieve chemische cocktails. Hun gezondheid ondervindt rechtstreeks gevolgen van al deze vormen van vervuiling. En als morgen de energieprijzen door het dak schieten, zijn zij weer de dupe.

De strijd voor een gezond leefmilieu is een prioriteit, meer dan ooit. Ook voor het opbouwwerk. Zodat we overmorgen kunnen leven in een wereld die sociaal en ecologisch rechtvaardig is.

Netheid

‘Je ne trouve pas que mon quartier est propre. Quand ils mangent, les gens jettent leurs déchets par terre, pourtant il y a une poubelle devant eux. Ils y a des gens qui ne trient pas. Ils mettent tout dans un sac devant ma maison. Ça me donne mal au coeur que les gens ne savent pas trier.’

Filmfragment van een buurtjongen uit Sint-Jans-Molenbeek. Hij zet zich tijdens een actie van Buurthuis Bonnevie vzw in voor openbare netheid in zijn wijk. Filmpje over “Netheid in Sint-Jans-Molenbeek” te bekijken op www.samenlevingsopbouwbrussel.be

B.D. Woont in de sociale hoogbouwwijk Peterbos in Anderlecht

B.D.

Je suis une locataire de la société ASSAM depuis Novembre 2007, dans l'un des plus grands immeubles, au N°2. Je vis dans un endroit verdoyant, calme ou toutes les saisons ont un charme. C'est un peu comme vivre "à la campagne". Durant 15 mois des travaux de rénovation de la façade et châssis ont été effectués et nous ont un peu dérangé mais le résultat est un beau look spectaculaire et nous faisons des économies de chauffage. Il y a une grande mixité de religions, cultures, mentalités différentes et tout le monde se respecte. Une autre réalité aussi : l'année passée un jeune s'est suicidé, un crime malheureux car les problèmes de drogue et d'alcool sont réels

ainsi que l'exclusion sociale et l'insécurité. Le Peterbos est aussi un transit de rencontres pour l'extérieur sur les larges parkings et leur accès facile par les grands axes proches. Mais ces problèmes sont récurrents et présents dans toutes les communes bruxelloises.

Au Peterbos, nous vivons avec beaucoup de convivialité, d'intérêt pour les autres au quotidien. L'importance est ce que l'on est et ce qu'on apporte pour vivre au mieux là où l'on vit. Allons vers les autres et dialoguons afin de trouver des solutions, des compromis, où tout le monde est volontaire pour améliorer notre vie au quotidien.

Qui veut, peut... "

Rashida vertelt over haar woonbuurt Kuregem

Rashida

Kuregem beweegt. Als een magneet worden nieuwe bewoners uit Centraal Afrika en de Oostbloklanden aangezogen. De wijk komt weer in een neerwaartse spiraal terecht. Er valt hier nog wel wat geld te verdienen maar onder welke omstandigheden? Als astronauten hokken ze samen in te kleine kamers zonder enig comfort. Gebrek aan ruimte doet afval weer op straat belanden. Alle inspanningen om de wijk proper te houden, blijven bescheiden.

Laat ons dromen voor Brussel. Als iedereen goed kan wonen, kunnen kinderen vroeger uit huis. Dat zou al heel wat ouders ontlasten. Meer woningen, meer sociale woningen en goedkope leningen moeten het mogelijk maken dat jongeren een huis kunnen kopen. En er zouden ook meer aangepaste woningen moeten komen voor bejaarden en gehandicapten.

Groene wijk

Filmfragment uit een film over actie voor meer groen in het centrum van Sint-Jans-Molenbeek. Film gemaakt in opdracht van Buurthuis Bonnevie vzw. Film te bekijken op www.samenlevingsopbouwbrussel.be

Bewoonster

Vous aimez l'initiative des plantes grimpantes dans le quartier?

Ah, je trouve ça formidable. C'est dommage que tout le monde ne participe pas, disons. Je trouve ça tellement jolie, ça donne tout à fait autre chose, hein. Déjà la partie jusqu'au centre culturel, il y a beaucoup de plantes et c'est beaucoup plus sympa. Quand ils ont proposé l'action des plantes grimpantes, j'étais tout de suite d'accord.

Opbouwwerkster

Eerst was de bedoeling om in de straten die heraangelegd worden, te vragen aan de mensen of zij een klimplant wilden plaatsen. Dan hebben we het initiatief genomen om ook nog andere straten te doen omdat de actie zo in trek was. Er zijn heel veel mensen die graag groen in hun straat hebben en uiteindelijk gaat het over een zestal straten waar er in totaal een zestigtal klimplanten zullen zijn op het einde van de paasvakantie. Bewoners vinden het fijn als er een actie is om groen aan te brengen in de buurt maar wat ze vooral fijn vinden, is als andere burens ook meedoen zodat ze niet het gevoel hebben alleen te zijn.

Buurttuin Sint-Jozefstraat

Gedurende 2 jaar werden door Buurthuis Bonnevie vzw in de binnentuin van een woongebouw in de Sint-Jozefstraat (Sint-Jans-Molenbeek) activiteiten georganiseerd die ervoor zorgden dat de tuin natuurvriendelijker werd. Nestkastjes, een appelboom, vele struiken met allerlei eetbare vruchten, maar ook kruiden voor in de keuken. Het laatste jaar werd aan de kinderen geleerd hoe ze insecten kunnen fotograferen. Het resultaat kan u hier bewonderen.

Met dank aan : Fadouma, Fatma, Mahdi, Yassine, Mimouna, Emilie et Christopher, Syham, Soufian, Sosyb, Mohamed, Ilias, Jan en Catherine

Slaapproblemen

Huisdokter Brabantwijk

“ Les plus grandes influences du quartier sur la santé sont les conditions socio-économiques. Les maladies ici dans le quartier, se sont des maladies typiques du stress. Se sont des ulcérés à l'estomac, se sont des problèmes de sommeil, se sont des problèmes psychosomatiques, vous savez, des maladies qui sont induites par le stress, induites par les conditions de vie difficiles. ”

Tarik, quartier Aarschot

” Tout le monde est nerveux dans ce quartier. ”

Filmfragment uit “ Le sommeil dans le quartier Aerschot-Brabant ” - film waarin de bewoners van deze wijk hun slaapproblemen omschrijven. Filmpje te vinden op www.brabantwijkbouge.be

Antonia

*Les enfants ...
les adultes ...
qui se réveillent*

*le petit oiseau qui cbante
et alors on=on=on apprend
les enfants
à cultiver*

*La terre (n'est pas là pour met')
des saletés par terre
plutôt des petites fleurs
nous avec
dans les ... on les arrose*

[*silence*]

*Et puis
plus tard
on a quelque chose de magnifique
ça fait
un bon parfum*

Antonia Bellideo Perez

Antonia Bellideo Perez is een vaste bezoeker
van de Buurtwinkel vzw – een buurtwerking in de
Anneessenswijk (harje Brussel)

Dany

foto: Vincen Beeckman

BRABANTWIJK LE QUARTIER BRABANT

KIJK DOOR DE FACADE
REGARDEZ AU-DELÀ DE LA FAÇADE

IS DE WIJK LEEFBAAR? LE QUARTIER EST-IL VIVABLE?

**BEWONERS
HABITANTS**

**PROFESSIONNELS
PROFESSIONNELS**

WAZ1

122 interviews • 75 bewoners • 47 professionals
134% welzijnsector, 22% gezondheidszorg, 15% publieke diensten, 11% prostituties

WAAROM?

Met het gezondheidsportret willen we een beeld schetsen van de gezondheid van de wijk. Is de Brabantwijk een gezonde wijk om in te leven? Op welke manier beïnvloedt de wijk de gezondheid van de bewoners? Het bevat essentiële informatie voor het uitwerken en opstarten van acties. Als 'snapshot', levert het gezondheidsportret informatie op die als basis zal dienen voor verdere diagnose en acties.

VOOR WIE?

Met deze poster willen we u in de eerste plaats informeren over de resultaten van onze bevraging in de wijk. Het portret richt zich tot lokale overheden als uitnodiging tot actie, tot subsidiërende overheden om proces en eerste resultaten te tonen en andere organisaties en diensten om de resultaten en de werkwijze bekend te maken. Het is ook een middel om de link te leggen met andere organisaties en diensten, en om de verschillende actoren in de wijk te informeren en te betrekken.

QUID?

122 interviews • 75 bewoners • 47 professionals
134% secteur social, 22% organisations sanitaires, 15% services publics, 11% prostituées

POURQUOI?

Avec le portrait de santé nous voulons établir le bilan de santé du quartier. Le quartier est-il sain à vivre? De quelle façon le quartier influence-t-il la santé des habitants? Le portrait contient des informations essentielles pour la conception et le lancement d'actions.

POUR QUI?

En utilisant ce poster nous voulons, en premier lieu, vous informer sur les résultats de notre recherche dans le quartier. Le portrait s'adresse aux pouvoirs publics locaux pour les inviter à l'action, il s'adresse également aux organismes privés en montrant le processus et les premiers résultats obtenus. Et enfin, il s'adresse à d'autres associations et services comme source d'informations et comme point de rencontres des différents acteurs du quartier autour de problématiques vécues collectivement.

Partners/Partenaires: Samenlevingsopbouw Brussel, LIGO Brussel, Just Espace P, Pôles de Santé, Réseau Médical de Santé, Réseau Supplémentaire d'accompagnement d'acteurs associatifs, Achiel Polart en Isabelle Debaet

1

WOONOMGEVING ENVIRONNEMENT

2

SOCIALE OMGEVING ENVIRONNEMENT SOCIAL

3

HUISVESTING LOGEMENT

4

LEEFSTIJL STYLE DE VIE

Gezondheids- portret Brabantwijk

Het opbouwwerk in de Brabantwijk maakte in 2009 een gezondheidsportret van de wijk. Is de Brabantwijk een gezonde wijk om in te leven? Op welke manier beïnvloedt de wijk de gezondheid van de bewoners? Dit rapport vormde de basis voor het uitwerken en opstarten van acties rond een betere gezondheidsbeleving van de wijkbewoners onder andere een actie rond wildplassen.

Woont 3 jaar in de Koningsstraat 123 (collectief woonproject). Daarvoor leefde hij op straat.

Hamou

Hamou wacht al zeer lang op zijn verblijfsvergunning. Alles op zijn dossier wijst in de goede richting. Maar het wachten is zwaar. Ondertussen staat het leven niet stil. Belangrijk voor hem is dat hij iets kan geven aan de anderen en zo niet teveel aan zijn eigen situatie moet denken. Als je geen geld hebt, is het moeilijk om voldoende en gezond te eten, weet hij uit ervaring.

“**BELANGRIJK VOOR HEM IS DAT HIJ IETS KAN GEVEN AAN DE ANDEREN EN ZO NIET TEVEEL AAN ZIJN EIGEN SITUATIE MOET DENKEN.**”

Hamou heeft hierover een eigen uitgesproken mening. “Er wordt veel te veel voedsel geproduceerd en elke dag wordt heel wat eetbaars uit de rekken gehaald. We reageren hierop vanuit de 123. We hebben afspraken met verschillende winkels. Elke dag na sluitingstijd pikken we op wat de volgende dag niet meer verkocht wordt. En in het weekend gaan we naar de vroegmarkt. Ik zie elke keer een enorme verspilling aan eten. Enkele weken geleden boden ze me 30 kratten goede tomaten, anders waren ze voor de vuilbak.” Zijn droom is om snel werk te vinden en de zekerheid te hebben dat zijn rechten gewaarborgd kunnen worden. Zodat hij niet meer moet overleven en zich geen zorgen meer hoeft te maken. “Mais je ne vais jamais arrêter de frapper aux portes !”

Ingrid Verbeek is een actieve bewoonster in Sint-Jans-Molenbeek

Ingrid

Ik hou van de natuur. De aanwezigheid van groen in de straat verzacht de harde grijze stadsomgeving. Misschien stimuleert een klein stukje eigen groen mensen om daarnaast ook hun straat schoon te houden. Ik heb meegedaan aan de klimplantactie van Buurthuis Bonnevie omdat ik achter elk initiatief sta dat de mensen wil sensibiliseren over milieubewustzijn, verfraaiing van de straten of andere dingen.

“**DAT MAAKT ME WEL EEN BEETJE TROTS OM HIER TE WONEN. TERWIJL JE VROEGER LIEVER NIET ZEI DAT JE IN MOLENBEEK WOONDE... „**

Onlangs ontdekte ik de gemeenschappelijke tuin in de Sint-Jozefstraat. Dat is weer zo'n mooi initiatief. Ook de passiehuizen in de Finstraat maken dat Molenbeek een gemeente wordt met een soort voorbeeldfunctie. Ik hoorde hoe dit passiehuis gezamenlijk werd aangekocht door en voor de bewoners en verbouwd en ingericht werd, rekening houdend met hun wensen en ook weer energiezuinig en zo. Dat maakt me wel een beetje trots om hier te wonen. Terwijl je vroeger liever niet zei dat je in Molenbeek woonde...

Karima woont in de Brabantwijk in Schaarbeek

Karima

Je m'appelle Karima et j'ai 26 ans. Cela fait 26 ans que je vis dans mon quartier, le quartier entre la Rue de Brabant et la Rue d'Aerschot. Entre voisins, l'entente était très, très bonne et les rapports étaient intergénérationnels, jeunes et moins jeunes se côtoyaient. Les rapports étaient également interculturels, autochtones et allochtones vivaient ensemble, sans histoire. Mais bon, les temps changent, le quartier se transforme et peu à peu, l'insécurité s'est installée. Il y a certaines choses auxquelles on ne peut s'habituer : les nuisances nocturnes, les problèmes de pipi sauvage, le commerce 24h sur 24h, en alternance entre Brabant et Aerschot, les vols dans les voitures. La police essaye d'être présente le plus possible mais ça ne suffit pas. Et puis, tous ces problèmes engendrent d'autres problèmes: le stationnement, les déchets des touristes devant nos

portes, l'impossibilité d'ouvrir nos fenêtres en été à cause du bruit...

Tous ces problèmes, je ne les connaissais pas étant plus jeune, ils n'existaient pas. Aujourd'hui, ils ont indirectement un impact sur mon bien-être. C'est la raison pour laquelle je ne verrai pas mes futurs enfants grandir dans le quartier. La peur qu'il leur arrive quelque chose, qu'ils se perdent au milieu de la foule dans la rue de Brabant, qu'ils n'arrivent pas à dormir correctement à cause du bruit la nuit, qu'un pervers de passage à la rue d'Aerschot leur fasse du mal...

Mais à côté de cela, je leur souhaite de découvrir mon quartier, ce microcosme où l'on trouve tout. Je souhaite que mes futurs enfants connaissent aussi les enfants de mes voisins qui ont grandi avec moi et qui reviennent toujours dans le quartier.

Het verhaal van een medisch vluchteling

Bonaventure

Ik ben Bonaventure. In juni 2009 verliet ik Kameroen. Ik heb immers problemen met mijn onderrug en kan me enkel verplaatsen in een rolstoel. In Kameroen beschikken de ziekenhuizen niet over de mogelijkheden om mij te helpen en ik had vernomen dat dit in Europa wel zou kunnen.

Mijn familie hield een collecte en we verzamelden een bedrag van 6.500 euro. Mijn jongere zus zei dat ze iemand kende die in Holland voor een NGO werkt. We stuurden hem het geld maar hoorden er niets meer van. Mijn moeder zei dat het nu niet meer mogelijk was om naar Europa te gaan. Haar plan was me te laten trouwen met twee of drie vrouwen zodat zij voor mij konden zorgen. Ik wou dit niet. En ik vertrok. Met weinig geld trok ik, in mijn rolstoel, naar het noorden van Kameroen, vervolgens naar Niger, Burkina Faso en Ghana om uiteindelijk in Abidzjan, de hoofdstad van Ivoorkust, terecht te komen. Ik heb daar een broer en hij was erg verrast en wist niet goed wat te doen met mij.

Uiteindelijk ben ik aan een visum geraakt om naar België te komen. Ik reisde onmiddellijk verder naar Duitsland waar ik me liet onderzoeken in een gespecialiseerd ziekenhuis. Toen bleek dat er ook problemen waren met mijn lever. Na een lange weg afgelegd te hebben, gaat het op medisch vlak al iets beter met mij. **Hoewel, omdat ik geen papieren heb, kan ik niet kiezen in welke medische centra ik een behandeling of een onderzoek kan krijgen. Soms moet ik ook meer dan drie maand wachten alvorens ik op afspraak kan bij een gespecialiseerde dokter.**

Ik heb het gevoel dat mijn leven geblokkeerd is. Ik krijg geen hulp van de overheid en moet rekenen op de goodwill van particulieren om me vooruit te helpen. Zo heb ik ook geen vaste verblijfplaats en verblijf ik tijdelijk in een

opvangcentrum voor daklozen. Sinds juni moet ik het centrum overdag verlaten. Als ik zie hoe mensen 's avonds van hun werk naar huis gaan, word ik verdrietig. Ik verlang naar het moment dat ik ook een vaste plaats heb. Nu bekijk ik dus de weersvoorspellingen en soms ben ik buiten, soms ga ik naar de bibliotheek: ik hou me bezig. Ik probeer nuttige dingen te doen. Ik wil Nederlandse en Engelse les volgen, ik kreeg een piano van een pastoor en ben op zoek naar een plaats om die te zetten en te oefenen, ik zoek ook een informaticaopleiding die ik kan volgen... Eigenlijk had ik verwacht dat Europa wel wat beter zou scoren 'sur le plan social'. Ik dacht dat iedereen hier wel aan een slaapplek en eten kon geraken. Af en toe heb ik nog contact met mijn moeder. Ze maakt zich wat zorgen maar zegt altijd dat ik sterk ben. In Kameroen moest ik al voor mezelf opkomen, dus hier lukt het ook wel. Dit is ook de boodschap die ik van mijn broer kreeg: **je bent nu in Europa, alors débrouille-toi.** Ik word het plantrekken wel stilaan moe.

Dag van de Properheid

De Dag van de Properheid was een initiatief van de Buurtwinkel vzw – een buurtwerking in de Anneessenswijk in het hartje van Brussel-centrum.

Recht op gezondheid

Gille Feyaerts

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad

Sociale gezondheidsongelijkheden hebben verschillende oorzaken op vele vlakken, die soms ver verwijderd lijken van het domein van de gezondheid (opleidingsniveau, toegang tot tewerkstelling, arbeidsvoorwaarden, huisvesting, herverdeling van rijkdom, toegang tot en kost van de verzorging, ...).

Al deze factoren hebben een cumulatieve invloed op de gezondheid en de mortaliteit. Deze negatieve factoren zijn ook onderling nauw met elkaar verbonden, waardoor aaneenschakelingen van omstandigheden of gebeurtenissen ontstaan die de gezondheidsproblemen langzamerhand verergeren. De sociale status is, door haar samenhang met alle andere determinanten, de belangrijkste gezond-

heidsbepalende factor. Omdat in de Brusselse bevolking alle maatschappelijke lagen zijn terug te vinden, zijn de sociale ongelijkheden op het vlak van gezondheid in het gewest zeer uitgesproken.

Het gaat niet alleen om een verschil tussen de meest achtergestelde en de meest begunstigde bevolkingsgroepen, maar om een continue sociale gradiënt doorheen alle lagen van de bevolking. De kwetsbaarheid voor de meeste gezondheidsproblemen neemt m.a.w. toe naarmate men afdaalt op de maatschappelijke ladder.

Deze ongelijkheden houden aan gedurende de hele levensloop. De ongelijkheden op het vlak van gezondheid zijn duidelijk van bij de geboorte, met minstens tweemaal meer kans op overlijden vóór de leeftijd van één jaar in een huishouden zonder inkomen uit arbeid dan in een huishouden met twee inkomens. Deze

ongelijkheden blijven in het verdere leven aanwezig, met risico's van chronische ziekten, ongevallen of geestelijke gezondheidsproblemen die toenemen naarmate men afdaalt op de maatschappelijke ladder. De verschillen op het vlak van gezondheid tussen de armen en de rijken nemen toe in Brussel, ondanks een algemene verbetering van de gezondheidstoestand. Deze toename

van de ongelijkheden is meestal het gevolg van een snellere en duidelijkere verbetering van de gezondheid voor de meest welgestelde bevolkingsgroepen. Maar de toename van de verschillen kan ook worden verklaard door een verslechtering van de situatie van de meest achtergestelde bevolkingsgroepen.

“**DE VERSCHILLEN
OP HET VLAK VAN
GEZONDHEID TUS-
SEN DE ARMEN EN DE
RIJKEN NEMEN TOE IN
BRUSSEL, ONDANKS
EEN ALGEMENE VER-
BETERING VAN DE
GEZONDHEIDS-
TOESTAND.**”

Voor meer informatie, zie de publicatie “Gezondheidsindicatoren van het Brussels Gewest 2010” op www.observatbru.be

Kabouters beschilderd door studenten Sint-Lukas Kunsthumaniora (Park Koningin-Groen)

Bewoners betreunden het gebrek aan groen in de Brabantwijk. Daarom besloot het opbouwwerk om samen met bewoners meer groen in de buurt te brengen. Naast het creëren van een moestuin, het aanbrengen van klimplanten aan gevels van huizen en het omtoveren van betonnen muren in de wijk tot “groene” kunstwerken, werd ook een beroep gedaan op kunstenaar Rik Delrue. Rik Delrue stuurt sinds 2000 porseleinen tuinkabouters de wereld rond en laat ze bewerken door allerlei mensen. Er werden een vijftigtal kabouters besteld en vervolgens versierd door bewoners en studenten uit de wijk. Nadien konden de artiesten hun tuinkabouter voor het raam plaatsen of schenken aan de openbare ruimte zoals aan het buurtpark Koningin-Groen.

Antonia

*Les gens c'est nous
le peuple
tout le monde
tout le monde doit
met' la main dans la pâte
ça veut dire que ...
on apporte chacun
un petit grain
et un petit grain
de nous tous
ça fait
un jardin botanique
c'est c'est c'est le vrai paradis
et alors on peut vivre avec des jardins
et des fleurs tout autour de nous
et dans laquelle il n'y aura plus de violence*

Antonia Bellideo Perez

Antonia Bellideo Perez is een vaste bezoeker van de Buurtwinkel vzw – een buurtwerking in de Anneessenswijk (hartje Brussel)

Uitgegeven door onder andere het opbouwwerk naar aanleiding van een actie tegen wildplassen in de Brabantwijk – Schaarbeek

CECI N'EST PAS UN URINOIR

“ C’EST DÉGUELASSE, QUOI! TU RENTRES CHEZ TOI ET ÇA PUE. IL Y A TOUJOURS DES POUBELLES CLANDESTINES. ”

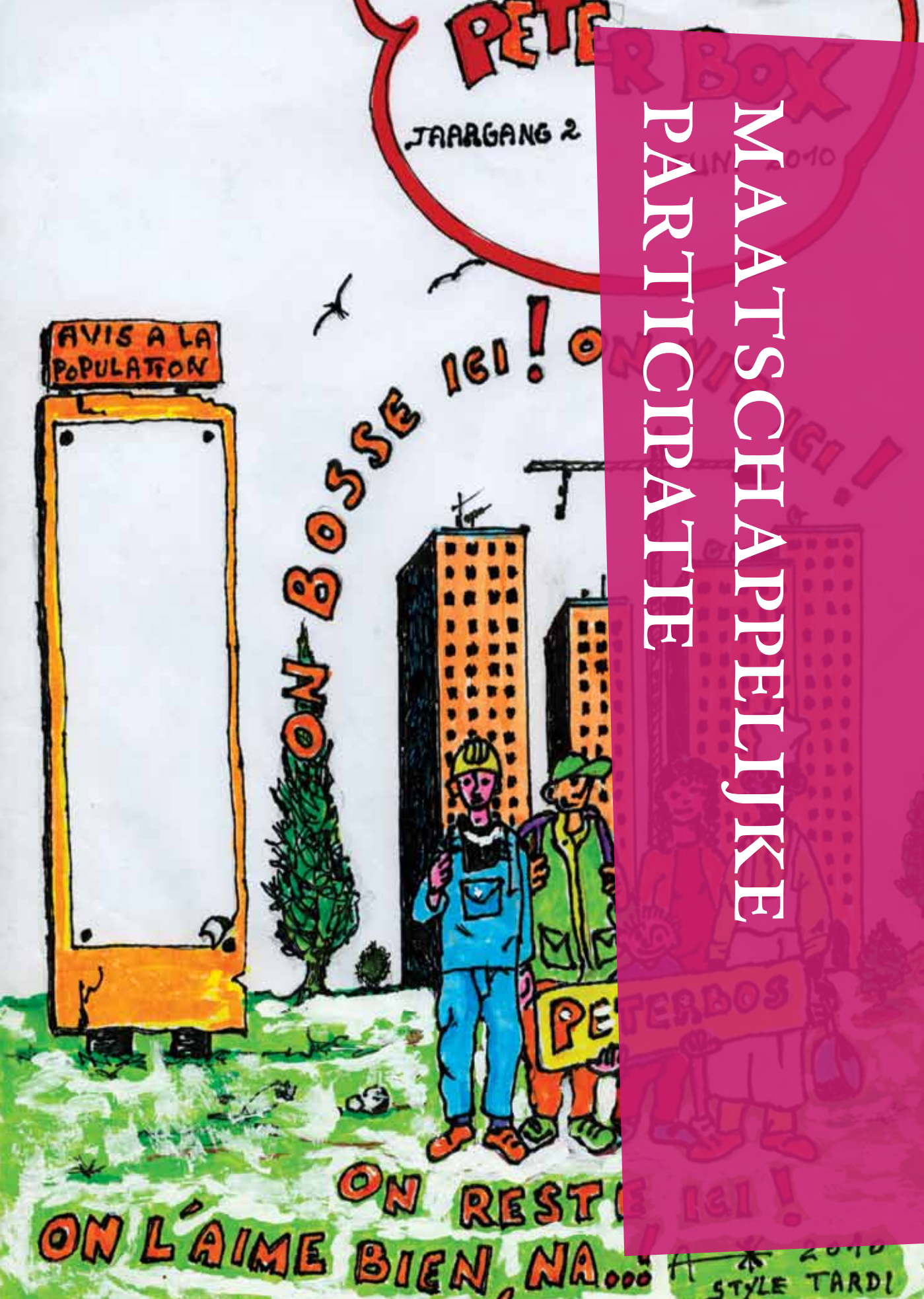
Sonia, quartier Aarschot

“ QUAND ON A DE LA VISITE DANS LE QUARTIER, JE SUIS GÊNÉE. ILS DIS-ENT : “**ÇA PUE ICI, DANS LE QUARTIER**”. BEN OUI, ÇA PUE ICI, MAIS ON N’Y PEUT RIEN FAIRE SI ÇA PUE ! LES GENS VIENNENT ICI, ILS FONT PIPI DANS NOTRE PORTE...J’AI TOUJOURS UN SCEAU AVEC DE L’EAU DE JAVEL PARCE QUE JE SAIS QUE LE SOIR, ILS VONT VENIR FAIRE PIPI. ”

Henriette et Fatima, quartier Aarschot

MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE

2010 het Europees jaar van de armoede, ook in Schaarbeek

Europees jaar van de armoede

Nog steeds leven er in Europa 80 miljoen mensen in armoede, dat komt neer op ongeveer 17 % van de totale Europese bevolking. Concreet wil dat zeggen dat wanneer men over straat loopt er achter elke zesde deur wel iemand in armoede leeft.

De Vereniging waar Armen het Woord Nemen De Schakel vzw uit de Brabantwijk in Schaarbeek vatte het idee op om tijdens het Europees jaar van de armoede eurocraten uit te nodigen op de wekelijkse kookactiviteit. Op die manier kwamen mensen in armoede uit Schaarbeek, via het koken, in contact met hooggeplaatste mensen waarmee zij normaal nooit in contact komen. Verder konden zij rechtstreeks "het beleid aanspreken" en kregen zij meteen een antwoord op hun gestelde vragen. Op die manier werd heel concreet aan mensen in armoede het woord gegeven.

Samen met vrijwilligers en het Europees informatiebureau van het Europees Parlement in Brussel werd er gezocht naar parlementariërs die bereid waren om dergelijke kookactiviteit op te zetten. Uiteindelijk bleken Jaroka Livia, Hongaars Europarlementslid, en Isabelle Durand, ondervoorzitter van het Europees Parlement, bereid om bij De Schakel deel te nemen aan de kookactiviteit. In haar zog kwamen met Jakora Livia ook mensen in armoede uit Hongarije mee. Zij woonden toevallig een conferentie van het Europese Anti Armoede Netwerk bij in België.

Tijdens de kookactiviteit wisselden de bezoekers van De Schakel ervaringen uit met mensen in armoede en sociaal werkers uit Hongarije, met Europarlementariërs Jaroka Livia en Isabelle Durand, en mensen van het Belgisch Netwerk Armoede. Zo werd de doelstelling om ervaringen uit te wisselen met verschillende hooggeplaatste mensen meer dan bereikt.

Hongaarse kalfs “Gulyas”

voor 6 personen

Ingrediënten

- (zonnebloem) olie
- 2 uien
- 1 groene paprika
- 1 tomaat
- Rode paprikapoeder
- Zout, peper, komijn
- 1,2 kg. kalfskarbonaden (klein gesneden)
- 5 kg aardappelen
- Selder, look

Bereiding:

- 1 De uien en groene paprika in kleine stukken snijden en aanbakken in de warme olie, daarna de tomaat toevoegen.

Vlees toevoegen en met de groenten mengen op een hoog vuur. Wanneer het vlees wat gegaard is, een weinig water toevoegen. Daarna zout, peper, komijn toevoegen.

- 2 Alles goed vermengen, dan water toevoegen, (per persoon heeft men ongeveer een halve liter vocht nodig) en op het einde de selder.

Om de 10 minuten goed roeren, tot het vlees bijna gaar is.

- 3 In tussentijd de aardappelen schillen en in kleine stukjes snijden.
- 4 Na 5 - 10 minuten de aardappelen toevoegen, proeven en desgevallend nog kruiden toevoegen.
- 5 Het geheel heeft dan nog ongeveer 25 minuten kooktijd nodig.

Anneessenswijk & Buurtwinkel vzw

Uitspraken en meningen van bewoners hoe zij de **Anneessenswijk** en de **Buurtwinkel vzw** (buurtwerking in de Anneessenswijk) beleven.

BXL
ANNE SSENS

Mon
précieux est
BEAU, mais
pas CALME

Le moment de
travailler le village, j'ai
bien dit ce qu'il y a à
dire, mais j'ai aussi
dit des choses qui
sont dans mon cœur
pour le moment.

Who can't this
be the best
of the world
is very good
the

plus jamais
des Logements
vides

A yellow circular sticker with handwritten text in cursive script. The text is partially obscured by the binding of the notebook.

une bonne
Coopération
entre les amos
et les habitants!
Que ça continue
!!!

Vive la
république
Bunetwinkel!

He veut plus
d'AMOUR et des
bizzers dans
son quartier

POUR
UN
DE JOUR
SYNTHESE
IL FAUT
DES ANNEES
D'ANALYSE

LA VIVE
L'ASSOCIA-
TION
LA VIVE
PROGRESSION

SITU
VEU ETRE
GRAND
IL FAUT
TE COLLER
AUX
GRANDS

Canada is in the car

Participatie

Tijdens het participatieproces voor de heraanleg van een nieuwe speelzone van het Bonneviepark in Sint-Jans-Molenbeek organiseerde Buurthuis Bonnevie vzw tijdens een parkevenement **inspraakactiviteiten** voor alle leeftijden via verscheiden "open" methodes. Het doel was zoveel mogelijk niet georganiseerde gebruikers van het park te bereiken op één namiddag en hun mening, wensen en behoeften in kaart brengen. De methode "tekstballonnen" was specifiek gericht naar jongeren opdat zij hun mening zouden kunnen/willen uiten. Een aantal jongeren deed mee, maar ook kinderen en volwassenen vonden het leuk om een tekst te schrijven op de tekstballon.

Caro Bridts

Opgeleide ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting

Heb je je ooit al eens gekwetst gevoeld door iemand die voor jou zeer belangrijk is? Heb je ooit al stilgestaan bij welke gevoelens dit teweegbrengt? Verdriet, kwaadheid, eenzaamheid: je al eens afgevraagd welk gedrag deze gevoelens dan teweegbrengen?

‘GEDRAG’ is wat de buitenwereld ziet en waar de mensen in onze samenleving je op beoordelen.

Het is een menselijk gegeven en een mechanisme bij iedere persoon. Ik zie, hoor iets en ik heb al snel een eigen gedacht, een beeld van die persoon die dat bepaalde gedrag heeft vertoond.

Maar vragen we ons ook wel eens af waar dat gedrag vandaan komt? Vragen we ons wel eens af hoe ons gedrag bij de andere overkomt? Stilstaan bij het van waar en het waarom is stilstaan bij de gevoelens, de emoties van mensen. Welke sporen heeft iets bij iemand achtergelaten? Hoe heeft het hem

geraakt, van binnen? De **binnenkant** is bij vele mensen die in armoede moeten overleven zeer diep **gekwetst**, door hun geschiedenis.

Mensen moeten leren overleven in onze samenleving met hun **‘gekwetste gevoelens’**, met hun vele onbeantwoorde vragen. Hun diep gekwetste binnenkant dragen ze alle dagen mee en komt tot uiting in het gedrag dat ze vertonen. Ze **spreken en handelen vanuit hun emoties**, hun **gevoel, vanuit de buik, de binnenkant!**

Als we in onze samenleving begrip kunnen hebben (en begrip betekent niet noodzakelijk dat men het gedrag ook goedkeurt) voor die gekwetste binnenkant en deze kunnen **erken-nen** dan kunnen we met andere ogen naar mensen in armoede kijken, en hen ook anders benaderen!

Dit betekent een stapje verder in **armoedebe-strijding** want... **het zit vanbinnen...**

Brigitte voltooit momenteel haar opleiding als ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting

Brigitte

Ik ben Brigitte. Momenteel zit ik in het derde jaar van de opleiding 'ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting'. Hoewel ik hierdoor al een stuk inzicht, zelfkennis en verruiming heb gekregen, blijft het pijnlijk te moeten ervaren dat ik altijd de mechanismen van armoede zal meedragen: falen, schuld, mislukking...afhaken. Dit baart me zorgen voor mijn stage en opleiding en later voor het werkveld en de organisatie. Wat als deze mechanismen 'aanschieten' en wat zullen de gevolgen dan zijn voor mijn job, collega's en doelgroep? Zal men mij opgeven zoals ik dit al ervaren heb in het verleden? Vertrouwen, begrip voor je situatie, in hoe verre kan je dit verlangen? Waar ligt de grens? De angst om weer opgegeven te worden is groot waardoor het mij kan beïnvloeden in de manier van omgaan met anderen. Durf ik dan nog mezelf zijn en eerlijk te zeggen wat er met me gebeurt en in me omgaat? Belangrijk voor stage en werk is dat er ruimte gemaakt wordt voor gevoelens, om samen te zoeken wat maakt dat de stap naar de werkvloer soms te groot is. Ik ben me ervan bewust dat de binnenkant van armoede met zijn mechanismen er altijd zal zijn en ik hier nog mee geconfronteerd zal worden maar ik hoop dat het minder zwaar en pijnlijk zal zijn en ik de kracht zal blijven vinden om verder te gaan.

Maria is een actieve bewoonster in de wijk Peterbos in Anderlecht

Maria

Ervaring van cursisten naar aanleiding van 20 jaar Brusselleer vzw (basiseducatie Brussel).

Cécile

ontsnappen aan de dagelijkse sleur
beter het nieuws begrijpen
meer durven ondernemen
meer met mensen omgaan
wegwijs geraken
durven te leven

Er is een spreekwoord dat zegt: "Oost West, thuis best" en dat is waar. Maar, als je eens in contact geweest bent met de Kaffe-Klasj, dan is het moeilijk om op vrijdagmiddag thuis te blijven.

De Kaffe-Klasj is een plaats in Peterbos waar er heel wat wordt afgebabbeld, in gezelschap van sympathieke mensen en met koekjes, fruit en koffie of thee. Maar de Kaffe-Klasj is niet alleen maar snoepen en koffietjes drinken.

Er wordt ook gediscussieerd over hoe wij, de senioren, onze dagen kunnen doorbrengen. En we gaan ook op uitstap: een bezoek aan één of ander museum of een hoekje van Brussel, waar

enkele van ons niet op eigen krachten geraken. Ontdekken en herontdekken om dan oude souvenirs boven te halen...

Iedere laatste vrijdag van de maand wordt er gekookt. Het moet niet gezegd worden dat er gedurende het voorbereiden en klaarmaken heel wat wordt gelachen...

De Kaffe-Klasj is trouwens multicultureel en het Brussels heeft dikwijls de bovenhand, wat het alleen maar gezelliger maakt. Door de Kaffe-Klasj komen sommige bewoners van Peterbos weer buiten en in contact met burendie voorheen misschien vreemden waren.

Antoine

vroeger

beschaamd
schrik
onzekerheid

geluk

fotograaf

vertrouwen

aanpakken

graag

zekerheid

vriendschap

nu
durven

Anne-Marie

paniek om iets op een wit blad te krijgen

zelfzekerder
in het omgaan met de taal

goede momenten bij het lezen
van een boek, dat kende ik niet

mijn dagen verrijken
door allerlei onderwerpen bij te leren

het geluk met mensen om te gaan

durven spreken over bloccages

Fatiha Torchi

en haar heerlijke Algerijnse chorba

Op donderdag 20 mei konden we voor de zoveelste keer genieten van Fatiha's overheerlijke chorba. Met deze typische Algerijnse soep is Fatiha bekend, zelfs buiten de landsgrenzen.

Een 20-tal KBC-werknemers namen deel aan het project **'Buurt kookt voor bank'**. Het Buurthuis Bonnevie nodigt telkens een bewoner met kooktalent uit om samen met het Buurthuis en met de hulp van het opleidingsproject 'kamermeisje en ontbijtmedewerkster' van Jes, een typische maaltijd van zijn land klaar te maken. KBC steunt dit project in het kader van een kennismaking met en de integratie in de buurt waarin haar hoofdkantoor gevestigd is. Het Buurthuis wil op deze manier bewoners de kans geven hun talenten te tonen en op te treden als ambassadeurs van hun land door tekst en uitleg te geven bij het gerecht dat ze klaar maken.

Fatiha is niet aan haar proefstuk toe. Wie in het verleden deelnam aan één of andere activiteit in het Huis van Culturen en Sociale Samenhang (HCSS) heeft deze warme en hartelijke vrouw ongetwijfeld al ontmoet en heeft zeker al kunnen proeven van haar kookkunsten.

De bronzen pollepel

Vanuit het HCSS werd ze voor de eerste keer in 2008 uitgenodigd deel te nemen aan het **'Soepfestival'** in Lille. Met haar 'chorba' won ze de **'bronzen pollepel'**, waarmee ze fier poseert op de foto. Op 1 mei 2010 kon ze voor de tweede keer naar Lille om de feesteditie van dit festival **'La louche d'or 10'** mee te maken, waarmee alle vorige winnaars bedankt werden.

We willen jullie dan ook met veel plezier het recept van Fatiha's chorba meegeven.

CHORBA

Ingrediënten

- 4 liter water
- 125 ml maïsolie
- 1 kg kippenwit
- eventueel ½ kg gehakt (om balletjes te rollen)
- 3 uien
- ½ kg wortelen
- 1 doosje (1/2 liter) tomaten passata
- 3 verse gepelde tomaten
- 500 gr. kikkererwten
- zout / peper
- 1 bussel koreander
- 1 koffielepel kaneel
- 1 koffielepel komijn
- ½ kg vermicelli
- 1 blokje kippenbouillon
- 2 koffielepels saffraan

Bereiding

- de uien fijnsnijden en samen met het in kleine stukjes gesneden kippenwit aanbraden in de olie
- de tomaten samen met 1 liter water toevoegen
- de wortelen in hun geheel laten meekoken
- als alles gaar is, de wortelen eruit nemen, door de passe-vite halen en opnieuw aan de soep toevoegen
- daarna de kruiden (peper, zout, komijn, saffraan), de kippenbouillon, de tomatenpassata en de rest van het water toevoegen
- zachtjes laten doorkoken en op het einde de koreander, kikkererwten, vermicelli en kaneel toevoegen

Smakelijk!

Julien

foto: Vincen Beeckman

Patricia

Ik voel me...

anders dan de anderen, niet begrepen, uitgesloten, gekwetst, zonder zelfvertrouwen, overdonderd door dure woorden, niet au sérieux genomen, angstig, beschaamd, niet vrij in mijn keuze, niet geliefd, emotioneel labiel, moedeloos, en ook moe.

Ik voel me...

gefrustreerd, mislukt in mijn leven, gevoelig, een zeurkous die weeral over armoede begint, agressief, gevoelloos, onactvol met mijn woorden, onbeduidend, huilerig, depressief, zonder emotie, mezelf verloochenend om erbij te kunnen horen en leeg.

Ik voel me...

de moeite niet waard, full of shit, niet assertief genoeg, belachelijk, gek, stil, en soms juist heel lawaaiig, opdringerig in mijn aanwezigheid, klein, stressvol en verward in mijn hoofd.

Ik voel me...

onderdrukt, bedrogen, opstandig, schuldig, eenzaam, destructief, dom, boos, verdrietig, gekleineerd, onzeker, crapuul, vuil, het pispaaltje van dienst, faalangstig, ne loser, vol zelf medelijden en zielig.

Ik voel me...

niet gehoord in mijn pijn, niet gewaardeerd voor mijn bijdrage, belemmerd in mijn persoonlijke groei, gehinderd in het uitbouwen van een loopbaan, beperkt in het aangaan van waardevolle relaties, onrustig in het houden van en in het houden van die ene ware.

Ik voel me...

FOERT!!!!

En dat komt allemaal omdat ik in kansarmoede ben opgegroeid.

Kansarm om als kind deel te nemen aan het maatschappelijk leven
en kansarm om als jongvolwassene een volwaardige toekomst uit te bouwen.

Patricia deelt met ons haar gevoelens als kansarme in de maatschappij

Is pas gestart met de opleiding ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting

Stephan

We komen uit het niets. We horen, zien, proeven en genieten van deze mooie dag. Voor mij zie ik het rustgevend effect van het water, de vogels en dobberende boten. Er dwarrelt een fijne frisse wind door mijn haren. Door de wind beginnen mijn gedachten af te dwalen. Ik begin te dromen over hoe fijn het zou zijn om niet meer alleen te zijn en wat het zou betekenen om tot rust te komen. Het is wel eng om te kijken naar wat beweegt en te voelen wat je op het moment voelt. Maar er is toch nog hoop. Ikzelf heb geen voorbeelden gehad, heb naar anderen gekeken. Maar er is nu een vraag: hoe ga ik ermee om, wat ga ik ermee doen? Ik kijk nu om me heen naar wat er leeft en beweegt. Hier aan het water zie ik een reddingsboei. Soms moet ik ook snakken naar lucht. Dan ben ik aan het zinken en heb ik last van dat verstikkend, beklemmend gevoel. Ik wil weer kunnen ademen. De frisse lucht, de blauwe hemel, de stralende zon. Ik stroom vol met nieuwe moed. Met een buik vol verdriet, kijk ik terug naar het heden. Ik probeer vanuit deze positie een aangename en attentvolle dag te maken en het verleden te vergeten en samen met jullie een goede start te nemen, vooruitkijkend naar een waardevolle toekomst.

Guy Debbaut (bewoner Peterbos – Anderlecht) maakte deze tekening om het negatieve imago van Peterbos te weerleggen. In Peterbos wonen veel mensen van verschillende culturen samen. Mensen die werken en die hun plaats in de samenleving verdienen. Mensen die graag in Peterbos wonen. Door de buurtbewoners die rond Peterbos wonen worden de bewoners van Peterbos zelf **gestigmatiseerd** en dat wou Guy als bewoner van Peterbos eens anders bekijken.

Vertelt kort haar eigen levensverhaal

Monique

“In mijn vroege kinderjaren werd ik veel gepest en uitgesloten op school. Het verdriet en de pijn van mijn kinderjaren was zo groot dat ik mijn eigen kinderen overbeschermd heb. Ik wilde niet dat mijn kinderen hetzelfde zouden meemaken als ik. Ik had veel wantrouwen naar hulpverleners, omdat ik het gevoel had dat hulpverleners je kinderen afpakken.”

“Ik had een laag zelfbeeld en kocht luxe om erbij te horen. Ik stak me daarvoor in de schulden en werd dan door de maatschappij bekeken alsof het allemaal mijn schuld was dat ik in de miserie zat. Ik deed dit nochtans om bij de maatschappij te horen.”

“Op mijn 46 jaar heb ik een opleiding gevolgd van ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting en toen heb ik voor het eerst gehoord dat ik een keuze en verantwoordelijkheid had. Ik kende de wereld niet van mensen die niet in armoede leven. Ik dacht dat bij hen alles perfect was en dat zij alles hadden. Nu weet ik dat iedereen zijn problemen heeft.”

“Wanneer de rijken zich op een onrechtvaardige wijze geld toe-eigenen worden zij verstandig, sluw, handig en realistisch genoemd. Wanneer armen het zelfde doen- maar op kleinere schaal en onhandiger- noemt men ze dieven, profiteurs en uitschot. De eersten worden geprezen, de laatsten worden afgestraft.”

PETER BOX

JAARGANG 2

JUNI 2010

AVIS A LA
POPULATION

ON BOSSE ICI ! ON VIT ICI !

ON RESTE ICI !
ON L'AI ME BIEN, NA...!

A * 2010
STYLE TARDI

Koken met de buren

Jaarlijks koken leerlingen en leerkrachten van de Sint-Lukas kunsthumaniora onder het deskundige oog van buurtbewoners een streekgerecht voor bezoekers van Poverello. Poverello is een sociaal restaurant, gelegen in de Groenstraat. Het restaurant ontvangt dagelijks een honderdtal mensen voor een warme maaltijd. Poverello draait bijna uitsluitend op vrijwilligers.

Filmpje 'Koken met de Buren' is te bekijken op www.samenlevingsopbouwbrussel.be

ONDERWIJS

Bruno Bauwens

D'BROEJ vzw (Brusselse Organisatie voor de Emancipatie van Jongeren – Bruxelles s'Organise pour l'Emancipation des Jeunes)

Brussel, september 2010. Het schooljaar is alweer begonnen.

We waren het misschien vergeten, maar niet elk kind heeft een zitje kunnen bemachtigen. Er zijn nog steeds jongeren in Brussel die geen school hebben. Cijfers daarover: niet beschikbaar. Toch beweert de minister dat -- dankzij zijn inspanningen -- alle leerlingen in Brussel een school hebben. Bij die uitspraak lachen een aantal ouders én jongeren zeker groen. Want wie begin oktober nog geen school heeft; hoeveel kans maakt die nog om te slagen op het einde van dit schooljaar?

De volgende cijfers kunnen we wél meegeven:

- 28% van de Brusselse jeugd (tussen 20 en 24 jaar) beschikt niet over een diploma secundair onderwijs.
- 16% van de Brusselse jongeren hebben een achterstand van minstens 1 jaar (cijfers binnen Franse Gemeenschap).
- Vooral in de 19de-eeuwse gordel (de arme halve maan rond Brussel) is een sterke oververtegenwoordiging in het beroepsonderwijs. In deze wijken overschrijdt het aandeel jongeren in het hoger onderwijs zelden de 15%. In contrast hiermee zit 63% van de jongeren uit de meer gegoede wijken in het hoger onderwijs.

Ongeveer 30% van de schoolgaande jongeren in Brussel woont in een kansarme wijk. Zij kunnen soms alleen maar binnen in een 'school voor kansarmen'. Waar soms 80% (of meer?) GOK-leerlingen zitten: leerlingen waarvan de ouders geen werk hebben, of die thuis een andere taal spreken, of waarvan de moeder geen middelbaar diploma heeft. Hier worden gemiddeld meer dan 25 kansarme leerlingen op 20 vierkante meter klas opgestapeld. Bovendien is de Brusselse jonge bevolking aan het toenemen. Tegen 2020 zullen er 30% méér leerlingen in de klas zitten. In een klas van 27, zullen er nog 8 leerlingen bijkomen. Nog veel extra scholen nodig dus!

Alle ouders willen een goede school voor hun kinderen. Welke school is dat? Dat is een school waar de klassen niet uitpuilen, waar onze kinderen met evenveel kansen worden opgeleid, waar ze tweetalig buitenstappen, waar ze voorbereid worden tot burgers van de wereld van morgen... Het is hoog tijd voor het Brussels onderwijs!

C. maakt deel uit van de oudergroep onderwijs – project van de vereniging waar armen het woord nemen Vrienden van het Huizeke (Marollen – Brussel) – en bracht deze getuigenis tijdens een bezoek aan Pascal Smet (Vlaams Minister bevoegd voor Onderwijs)

C.

Binnen onze oudergroep kregen we in de loop van vorig schooljaar de verontrustende berichten binnen dat ouders brieven ontvingen van incassobureaus om hun onbetaalde facturen te vorderen van de scholen. Ik ben ook nog lid van een vadergroep ergens anders en daar kregen we ook deze berichtgeving door en dit was zeer verontrustend voor onze ouders. Er kwamen zelfs meldingen van ouders waar de jongere een laatstejaarsstudent was en zijn diploma niet zou uitgereikt krijgen indien de facturen niet betaald werden voor 30/06/2009. Dit vonden wij als oudergroep een rechtstreekse aanslag, en het wijst op weinig begrip voor onze gezinssituaties. Wij als ouders krijgen hierdoor ook het gevoel dat onze kinderen dan geen kansen krijgen om uit deze armoede te breken, en onze jongeren geraken gedemotiveerd.

“ER ZIJN NOG
STEEDS JONGEREN
IN BRUSSEL DIE GEEN
SCHOOL HEBBEN.
CIJFERS DAAROVER:
NIET BESCHIKBAAR.”

C. Getuigt over haar eigen ervaring rond het recht op onderwijs

C.

Als ongewenst kind heb ik niet veel keuzes mogen/kunnen maken in mijn leven, al helemaal niet op het vlak van onderwijs. Ik moest en zou beroepsonderwijs volgen “want ik was toch voor niets anders goed...”, de wijze woorden van mijn opvoeders, ouders, stiefouders toen. Deze keuze heeft wel grote gevolgen gehad want ik geloofde niet meer in mezelf. Ik weet nu dat ik de capaciteiten in mij had om hogere studies aan te kunnen maar ik kreeg de kansen niet. Later, wanneer ik een hogere opleiding binnen het volwassenenonderwijs wou volgen moest ik opnieuw aanhoren dat ik maar een ‘beroepsopleiding’ had gevolgd en waarschijnlijk het niveau van A2 of toch zeker A1 niet zou aankunnen. Ik heb dan nog maar eens moeten vertellen dat ik als kind geen andere keuze heb gehad maar dat dit niet betekent dat ik de mogelijkheden niet in mij heb. Omdat ik hen hebben kunnen overtuigen van mijn eigen kunnen, heb ik uiteindelijk mogen meedoen aan de testen om te onderzoeken of ik het wel zou aankunnen en ik slaagde! Het ‘tweedekans’onderwijs was in mijn geval een ‘eerstekans’onderwijs!

En ik heb zelf kunnen en mogen kiezen! Alhoewel, mocht ik vroeger de vrije keuze hebben gekregen dan had ik voor een talenopleiding gekozen. Ik heb ook de financiële middelen niet om hogere studies te betalen. Door het hoge inschrijvingsgeld is een hogeschool of universiteit toch niet zo toegankelijk. En daarbij komt nog al het andere materiaal dat je nodig hebt: een laptop is niet meer weg te denken en ook een internetverbinding kost geld. Recht op onderwijs is mooi maar voor velen niet haalbaar of een te hoge drempel uit schaamte voor de situatie waarin ze moeten overleven.

HET ‘TWEEDEKANS’ ONDERWIJS WAS IN MIJN GEVAL EEN ‘EERSTEEKANS’ONDERWIJS!

E. maakt deel uit van de oudergroep onderwijs – project van de vereniging waar armen het woord nemen Vrienden van het Huizeke (Marollen – Brussel) – en bracht deze getuigenis tijdens een bezoek aan Pascal Smet (Vlaams Minister bevoegd voor Onderwijs)

E.

Als gepensioneerd leerkracht heb ik lang les gegeven in het secundair onderwijs in het Brusselse en weet ik uit ervaring dat er weinig jonge leerkrachten gemotiveerd zijn om langdurig les te geven in een Brusselse school. We vrezen dat we, door het wegnemen van de Brusselpremie, nog weinig leerkrachten zullen vinden om les te geven in Brusselse scholen. De complexiteit en de diversiteit zijn immers toch anders dan in scholen in Vlaanderen zelfs uit andere grootsteden zoals Gent of Antwerpen.

Gijs Ory is lesgever aan de opleiding sociaal werk van de Hogeschool-Universiteit Brussel (HUB) en reageert op de centralisatie van alle HUB-campusen in de Brusselse binnenstad.

Gijs

De verhuis naar de binnenstad van de HUB valt te begrijpen. De logistieke voordelen spreken voor zich. Door de comfortabele verbinding met Brussel Centraal mag de HUB zich wellicht verwachten aan meer inschrijvingen dan voordien. Maar mag je daarom drie campusen sluiten?

Er wordt verwezen naar het imago probleem van Brussel om uit te leggen waarom de drie campusen worden opgedoekt. Het vertrek van de hogeschool uit de Koningsstraat, Nieuwland en Koekelberg betekent een aderlating voor de buurten rond Brussel Noord, Brussel Zuid en Metro Simonis.

De HUB pakt graag uit met het grootstedelijk karakter van Brussel. In werkelijkheid keert ze de echte realiteit van de stad de rug toe. Dat is niet alleen jammer voor de leerervaring van de studenten, maar ook voor de ontwikkeling van de stad. **Scholen kunnen overbelaste buurten een duwtje in de rug geven. In een onderwijsorganisatie waar efficiëntie en schaalvergroting de boventoon voeren, is het jammer dat de sociale opdracht van de instelling uit het oog wordt verloren.**

Als lesgever aan de opleiding sociaal werk ervaar ik de omgeving van de Koningsstraat als een meerwaarde voor onze opleiding. De look and feel van de Brabantwijk is uniek. Dit is bij uitstek de werkomgeving voor onze studenten. We zetten projecten op met organisaties uit de wijk, studenten komen bij gezinnen aan huis en ze leren genuanceerd kijken naar een ingewikkelde realiteit. Ik vind het doodjammer dat we de Brabantwijk moeten verlaten.

Hans Vanmarsenille is directeur van de Basisschool De Buurt in Schaarbeek

Hans

In de eerste plaats is basisschool 'De Buurt' een gewone basisschool zoals elders in Brussel en Vlaanderen. Wij hebben dezelfde doelstellingen na te streven die door de overheid zijn vastgelegd in ontwikkelingsdoelen en eindtermen. De manier waarop we deze doelen bereiken, komt ook voor een heel groot stuk overeen met hoe dit op andere plaatsen in Brussel en Vlaanderen gebeurt.

Toch onderscheidt onze school zich van alle andere scholen in bepaalde accenten die we leggen. Eén daarvan is ouder- en buurtparticipatie. Ontwikkelingsdoelen en eindtermen zijn vooral vaardigheden en attitudes. Zonder ouderbetrokkenheid zijn ze niet te bereiken. **Daarnaast hebben onze ouders hulp nodig bij de opvoeding van hun kinderen omdat ze toch niet steeds de capaciteiten of de middelen hebben om een evenwichtige opvoeding te bieden. Daarom is buurtparticipatie zeer belangrijk zodat ouders hier steun kunnen uithalen bij de opvoeding van hun kinderen.**

“ER WORDT DUS AL
VERSCHIL GEMAAKT VAN
IN DE KLEUTERKLASSEN
EN JONGER.”

Isabelle Senterre is de directrice van de l'école
primaire Sainte Marie de la Fraternité

Isabelle

La 'Frat' par sa proximité géographique d'une gare bruxelloise, accueille un public multiculturel. Ces dernières années, un brassage plus important encore se produit dans nos classes. Persuadés que la connaissance de l'autre dans sa spécificité et ses particularités facilite les relations de vivre ensemble, nous souhaitons mettre à l'honneur les 24 nationalités qui colorent notre école. Ce qui pourrait être une difficulté de gestion, nous paraît un véritable atout. Que ce soit au niveau culturel ou langagier cette cohabitation nous invite au 'voyage' quotidiennement.

Notre école organise 16 classes de la maternelle à la 6ème primaire. La structure cycle y a une véritable place.

Les valeurs de l'école s'articulent autour d'un mot très important : le mot 'liens'. Liens avec les familles mais aussi partenariats avec le tissu associatif du quartier et les six autres écoles dans le quartier. On peut dire que l'école est au cœur d'un quartier vivant, multiculturel, riche de ses différences mais aussi confronté à la précarité.

On remarque que l'école accueille de plus en plus de nationalités différentes : Turquie, Maroc, pays de l'Est, Sierra Leone, Pays d'Afrique de l'Ouest et bien d'autres origines... Cela a des incidences sur la maîtrise de la langue française, la communication dans l'école et le "vivre ensemble". Nous essayons de tout mettre en œuvre, y compris dans le cadre de l'accueil en garderie, pour recréer l'envie et le besoin d'apprendre la langue française. Nous accordons une place importante à l'expression individuelle et nous essayons de soutenir l'enfant dans ses apprentissages par une méthodologie de la différenciation, basée sur des outils variés. Notre volonté est de pouvoir donner à tous, les mêmes chances de scolarisation et d'un devenir citoyen responsable.

*Getuigenis uit de bundel armoede en onderwijs –
opgesteld door de verenigingen waar armen het
woord nemen Vrienden van het Huizeke en De Schakel*

M. (ouder)

We leven in een consumptiemaatschappij en dat merk je ook op de school. Toen mijn kinderen nog heel klein waren, werden ze al voortdurend vergeleken met de kinderen van andere mensen, hun gedrag en kleding. In de kinderkribbe al, de kinderverzorgsters maakten van die opmerkingen over merkkleding. Zo stelde men: "Aan dit kind mogen ze een voorbeeld nemen". Hiermee willen ze zeggen dat alle ouders hun kinderen zo moeten kleden. Dit was ook zo bij verjaardagsfeestjes; "Dat kind mag komen, die is mooi gekleed en dat kind niet want die is niet mooi gekleed."

Er wordt dus al verschil gemaakt van in de kleuterklassen en jonger. Het duurste is het beste voor je kind dat is de boodschap die ik meekreeg. Dat zijn vooral opmerkingen over kleding en schoolgerief vb: boekentassen, kleurpotloden, pennenzakken, verfdozen, schoenen en andere kledij. Deze spullen waren dan ook meestal grote merkdinngen die wij niet konden betalen. Het 10- en 4-uurtje op de speelplaats is ook zo, de andere kinderen hebben een koffiekeuk bij en mijn zoon niet, dit is te duur voor mij. Bij ons ging het zelfs zo ver dat mijn zoon in de zomer geen short mocht aandoen want hij zou wel eens kunnen vallen en zich verwonden en hoe zou dan de verzorging verlopen. Men krijgt voortdurend opmerkingen over van alles en nog wat, vooral over materialistische dingen zoals kleding, schoolgerief enz...

Getuigenis uit de bundel armoede en onderwijs – opgesteld door de verenigingen waar armen het woord nemen Vrienden van het Huizeke en De Schakel

M. (tiener)

Ik ben vorig schooljaar gestopt op school omdat ik steeds gepest werd door medestudenten en wanneer er iets gebeurde in de klas werd ik altijd beschuldigd, ook door de leerkrachten. Mijn moeder heeft drie kinderen, 1 jongen en 2 meisjes en is Franstalig. Soms kan zij niet alles begrijpen of uitleggen. Zij is ook werkloos en moet zorgen voor ons want mijn vader betaalt geen alimentatiegeld. Ons mama doet haar best maar niet iedereen wil of kan dit begrijpen.

Ik voelde me op school erg onbegrepen zowel door mijn medeleerlingen als door mijn leerkrachten. Zij begrepen mijn manier van denken niet. Dit bracht me steeds in vervelende en pijnlijke situaties en ik kon dit niet meer aan. Nu volg ik deeltijds onderwijs om het beroep van schoonheidsspecialiste, pedicure/manicure aan te leren. Dit onderwijs is heel anders dan op een gewone school. Ik volg nu 2 dagen per week les en we zitten met 7 meisjes en 4 jongens in de klas. De leerkrachten zijn heel anders tegen ons, zij behandelen ons gewoon. De rest van de week werk ik in een schoonheidssalon gecombineerd met een kapperssalon. De baas van de zaak gaat heel respectvol met ons om en de mensen waar ik mee werk, vallen heel goed mee. Ik word nu ook betaald voor de dagen dat ik werk en soms kan ik op zaterdag ook werken en krijg ik iets extra. Dit helpt ons ook in het gezin. Mijn oudere zus is ook gestopt met school en zoekt nu werk. Mijn broer gaat nog steeds naar school. Ik voel mij nu gelukkiger in mijn leven dan vroeger. Ik wil deze opleiding wel afmaken en hoop ooit zelf een salon te kunnen openen.

N. maakt deel uit van de oudergroep onderwijs – project van de vereniging waar armen het woord nemen Vrienden van het Huizeke (Marollen – Brussel) – en bracht deze getuigenis tijdens een bezoek aan Pascal Smet (Vlaams Minister bevoegd voor Onderwijs)

N.

Voor mij en mijn kinderen is het van groot belang dat zij ondersteuning krijgen van een GOK-leerkracht (Gelijke OnderwijsKansen) omdat mijn Nederlands nog niet voldoende is om alles te begrijpen wat mijn kind beleeft en leert op school. Het gaat hier dan over het begrijpen van hun lessen op school en -- voor mij zeer belangrijk -- het begeleiden van mijn kinderen met hun huiswerk. Soms weten de kinderen niet meer goed hoe het was in de klas en ik kan het hen niet goed uitleggen omdat ik het zelf niet goed begrijp. Een GOK leerkracht ondersteunt zowel ons als ouders als onze kinderen hierin.

“DE LEERKRACHTEN
ZIJN HEEL ANDERS
TEGEN ONS,
ZIJ BEHANDELEN
ONS GEWOON.”

Pourquoi l'enseignement est un droit important?

Amal : “En 2010, tout passe par internet. Il faut que tout le monde sache lire et écrire, il faut connaître l'informatique.”

Nadia et Imane : “Pour travailler il faut savoir lire et écrire et connaître deux langues en Belgique.” **E'tidal** : “Comme au Yémen il faut connaître deux langues, l'arabe et l'anglais.”

Soria, Fatima Zahra et Hannane : “Grâce à l'école on ne reste pas bête, on devient intelligent.”

Si on ne sait pas lire et écrire, on ne sait même pas retirer de l'argent de la banque, aller à la mutuelle, chez le docteur, à l'hôpital.”

Karima : “Tu dois toujours tout demander à tout le monde.”

Nadia : “Si tu sais lire et écrire tu es indépendant.”

Fatima : “La femme doit savoir lire et écrire pour se marier!”

Imane, Fatia : “L'homme préférerait se marier avec une femme au foyer qui ne savait pas lire ni écrire, comme ça, jolie comme un vase.”

Amal : “Comme un meuble !”

Hayat : “Sans les études, sinon tu es perdu.”

Karima : “Même au Maroc tout le monde va à l'école.”

Soria, Fatima Zahra et Hayat : “les parents faisaient la différence, les garçons allaient à l'école et les filles pas.”

Soria : “Depuis dix ans environ, les femmes vont de plus en plus à l'école.”

Karima : “En Belgique, l'école est obligatoire. Au Maroc non !”

Fatima : “Moi, c'est dommage, quand je suis arrivée, j'n'ai pas profité. Pendant un an j'n'ai rien fait, c'est du temps perdu !”

Malika : **“C'est important pour les enfants que les parents ou au moins un des parents lise et écrive. Moi ça va !”**

Nadia : “Moi j'aide les enfants pour les devoirs.”

Fatima : “Avant je demandais toujours à mon mari, qui disait : ‘Attends je viens.’ Maintenant j'ose, j'essaye et je le fais toute seule.”

Discussie over het recht op onderwijs met een
vrouwengroep in Peterbos (Anderlecht)

verhaal van expert

Het recht alleen is onvoldoende

Jan Van Gompel

Brusselleer vzw - Basiseducatie

Het is goed dat de Verenigde Naties in 1948 het recht op onderwijs, ook voor volwassenen, hebben ingeschreven in hun Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Er is sindsdien zeker een hele weg afgelegd. Desondanks blijven er nog veel, te veel mensen van dit recht verstoken. Niet alleen in het Zuiden, maar ook hier bij ons.

Iemand een recht toekennen is één zaak. Minstens even belangrijk is ervoor te zorgen dat dit recht kan worden opgenomen. Het mag geen dode letter zijn.

Dat is een opdracht voor overheid en voor werkgevers. Zij moeten het mogelijk maken dat mensen onderwijs kunnen volgen.

Dat is de verantwoordelijkheid van de scholen, instellingen en vormingsorganisaties. Zij moeten ervoor zorgen dat de deur van hun school niet enkel openstaat, maar dat al wie het nodig heeft, er ook daadwerkelijk binnenstapt.

Dat is de uitdaging voor de onderwijzers, de lesgevers, de vormingswerkers. Zij moeten plezier aanbrengen in het leren. Hun lessen moeten uitdagend én leerrijk zijn. Zij moeten vermijden dat er opnieuw een faalervaring is.

Zeker geen eenvoudige opdracht. Maar als je dan na vijf of tien jaar onverwacht een oud-cursist terugziet, die wel zijn weg gevonden heeft, dan weet je waarvoor je het doet.

SOCIALE EN JURIDISCHE BIJSTAND

Het leefloon ligt momenteel 20% onder de minimale levensstandaard.

Jean-Marie De Smet

Le Relais – Onthaalhuis OCMW Sint-Jans-Molenbeek

In de vroege jaren '70 deed ik als student aan het Cardijn-Instituut stage bij de Commissie Openbare Onderstand (COO) in Jette. Daar ontdekte ik wat armoede en uitsluiting in onze samenleving betekent en kwam ik in contact met kwetsbare buurten en ontwrichte families. Met de secretaris van de COO had ik er lange discussies over een belangrijke wet die in de maak was en uiteindelijk zou ingevoerd worden in 1976. Meneer Montag, de secretaris van de COO, zetelde namelijk in een werkgroep die deze nieuwe wet aan het voorbereiden was en waarin sprake was van het **recht op sociale bijstand...**

Enkele jaren later, in 1976, werd ik als sociaal assistent aangeworven bij de toenmalige COO in Sint-Jans-Molenbeek. Na de gemeenteraadsverkiezingen in 1976 werd deze wet eindelijk van kracht en waren de OCMW's (openbare centra voor maatschappelijk welzijn) voortaan een feit. Het eerste artikel van deze wet luidde als volgt : **"Elke persoon heeft recht op sociale bijstand. Deze heeft tot doel eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid"**. Dit was een belangrijke stap voorwaarts ten opzichte van de wet op de COO uit 1925. De soms arbitraire beslissingen om al of niet hulp te verlenen werden vervangen door een **afdwingbaar recht** en dat was een goede zaak.

In 1974 werd deze afdwingbaarheid voor de eerste keer toegepast bij de totstandkoming van het recht op een bestaansminimum. De OCMW's hadden wel enige tijd nodig om deze nieuwe wet correct toe te passen. Via het befaamde art.60 § 7 kunnen OCMW's hun cliënten tewerkstellen om zich op die manier opnieuw te kunnen integreren op de arbeidsmarkt en ook in aanmerking te kunnen komen voor een werkloosheidsuitkering.

In 2002, meer dan 25 jaar later dus, werd aan dit

recht op sociale bijstand voortaan de verplichting gekoppeld om zich zowel sociaal als professioneel in de maatschappij te integreren. Ook het recht op leefloon werd hieraan gekoppeld. Dit is enerzijds een vooruitgang om mensen opnieuw aansluiting te doen vinden bij de samenleving maar anderzijds ook een afkalving van dit recht. Er worden voortaan voorwaarden gesteld om van dit recht te kunnen genieten. In het Frans spreekt men voortaan over sociale actie in plaats van sociale bijstand. In het Nederlands is dat maatschappelijke dienstverlening geworden.

De OCMW's bieden vandaag een reeks van diensten aan binnen verschillende domeinen : socio-professionele inschakeling, rationeel energiebeheer, schuldbemiddeling, huisvestingsbegeleiding, vorming en opleiding, medische begeleiding van mensen zonder wettig verblijf... Maar ondanks deze dienstverlening blijven we vaststellen dat er in Brussel een werkloosheidsgraad van meer dan 20% en er ook veel ongeschoolde werklozen zijn. Professionele herinschakeling van OCMW-cliënten blijft bijna een onmogelijke opgave.

Het leefloon ligt momenteel 20% onder de minimale levensstandaard. Vroeger volstond het bestaansminimum om een karig leven te leiden maar met een perspectief op werk en dus op een betere toekomst. Vandaag moet iemand die moet overleven met een leefloon of zelfs van een klein salaris vaak 2/3 van zijn inkomsten besteden aan huurkosten. Op die manier blijft er nog zeer weinig over, laat staan perspectieven op een volwaardig werk.

Ik ben bijna einde loopbaan en voel me soms heel machteloos tegenover deze uitzichtloze situatie die dag in dag uit minder rooskleurig wordt. Toch koester ik nog steeds hoop en zet ik me met veel overtuiging in om de meest kwetsbaren in deze samenleving aan te moedigen hun leven terug in handen te nemen.

De lange weg om van niemand iemand te worden in onze samenleving

Bouba

“Cinq ans de lutte sans papiers. Pendant 5 ans, j’ai cherché ma place. Maintenant, les portes sont en train de s’ouvrir.”

Bouba woont al in België sinds 2001. Van zodra hij voet zette op Belgische bodem vraagt hij asiel aan. Na anderhalf jaar wordt zijn aanvraag geweigerd en moet hij weg uit het opvangcentrum waar hij tot dan vertoefde. Na zijn uitzetting uit het centrum trekt Bouba in bij Afrikaanse vrienden. Het toeval wil dat deze vrienden actief zijn in de vzw ‘L’autre Lieu’. Hij komt gelukkig goed terecht.

In 2005 doet Bouba een aanvraag tot regularisatie, die geweigerd wordt in 2007. Na die weigering gaat Bouba in beroep tot het dossier afgesloten wordt in 2008. Dankzij de omzendbrief van de regering Van Rompuy van juli 2009, waagt Bouba nog een kans en dient hij opnieuw een aanvraag tot regularisatie in, deze keer met succes. Hoewel hij bij zijn vorige aanvraag al voldeed aan de voorwaarden -- goed geïntegreerd zijn, de Franse taal machtig zijn en gedurende 5 jaar vast ‘verankerd’ zijn -- wordt hij pas in 2010 geregulariseerd. Sinds hij in België woont heeft Bouba niet stilgezeten. Hij is vrijwilliger in verschillende verenigingen waar hij huiswerkklassjes begeleidt, onderwijst de Franse taal aan volwassenen, is actief in de Vereniging Waar Armen Het Woord Nemen De Schakel en is voetbaltrainer van kinderen.

Het moeilijkste in deze periode was voor hem dat hij niet kon gaan werken, voor alles had hij papieren nodig. Hij heeft geprobeerd beroepsvormingen te volgen, maar zelfs dat kon niet.

De grootste verandering sinds hij geregulariseerd is, is de erkenning die hij krijgt; hij is nu legaal in het land en kan op zoek gaan naar werk.

“CINQ ANS DE LUTTE SANS PAPIERS. PENDANT 5 ANS, J’AI CHERCHÉ MA PLACE. MAINTENANT, LES PORTES SONT EN TRAIN DE S’OUVRIR.”

Irène Deneuville maakt deel uit van het kunstenaarscollectief Talent in Beweging uit de Anneessenswijk.

Irène

DENONCER

Devant les ‘erreurs’ trop nombreuses de fonctionnaires, médecins, assistants sociaux, journalistes et autres ... peu scrupuleux et abuseurs, qui imputent leurs bêtises et leurs méchancetés aux plus faibles, aux plus démunis, aux plus vulnérables, aux sans-voix de notre société...

Irène Deneuville ne se contente plus d’être révoltée, elle écrit pour DÉNONCER, pour ÉCLAIRER L’OPINION PUBLIQUE. Elle n’a pas envie de crier dans le désert ni de rester seule dans ces conditions. Elle en appelle à tous ceux et celles qui sont ou seront un jour ou l’autre victimes d’injustices, confrontés à ‘des lois’, ‘des règlements’, ‘des formalités’ invraisemblables qui les accusent sans aucun discernement.

Irène Deneuville n’invente rien. Elle puise dans notre société et redonne VIE aux voix qui se taisent en leur donnant la PAROLE par sa plume et son chant.

Rosine

foto: Vincen Beeckman

Mustafa

De ongerustheid van iemand zonder wettelijke papieren in Brussel

On est inquiet! Qu'est-ce qui nous inquiète?
C'est la vie qui m'inquiète parce que tout change: la crise économique, le changement de l'euro.

La vie est difficile pour moi parce que je suis perdu dans la Belgique sans papiers, sans diplômes, sans travail.

Je m'inquiète pour mes parents au Maroc parce qu'ils sont seuls et loin de moi et depuis 2005 je n'ai pas vu mes parents.

Je m'inquiète pour moi parce que je suis seul, sans copine, toujours avec des problèmes.
J'espère qu'avec le temps tout va changer et que ma vie sera bien.

On ne sait pas ce qu'il va arriver à la fin du monde.

Cela m'inquiète et j'ai peur de Dieu parce qu'un jour on va quitter la vie et on sera mort.
Si tu fais le bien dans la vie, tu gagneras le paradis.

Si tu fais le mal dans la vie, tu auras le feu.

Tamou

In juni 2000 huurde ik een gelijkvloers appartement met twee slaapkamers, een badkamer, een wc en een keuken die was ondergebracht in een bijgebouwtje. Ik betaalde hiervoor 285 euro per maand.

Ik geloofde de eigenaar op zijn woord dat hij enkele werken zou uitvoeren maar de eigenaar kwam zijn belofte niet na. In december 2001 ging ik naar de huisvestingspermanentie van Buurthuis Bonnevie in Molenbeek. Ik had er toen genoeg van. Ik vroeg hen om me te helpen snel een sociale woning te vinden of een privéwoning die minder dan 350€ kostte. Ik leerde dat dit lang niet zo gemakkelijk zou zijn. Men informeerde mij dat ik – indien ik mijn rechten wilde laten gelden – de eigenaar een aangetekende brief moest bezorgen. Ook kon ik een verzoek richten aan de vrederechter. Toen ik de permanentie verliet, was ik teleurgesteld. Ik had het gevoel dat niemand me begreep en vooral dat niemand me wou helpen. In februari 2002 hielp mijn zoon me bij het opstellen van een aangetekende brief aan de eigenaar. Ik maakte een lijst met de door hem beloofde werken. Ik kreeg hier echter geen antwoord op. Ik aarzelde alsnog om naar de vrederechter te stappen. Ik was bang voor mogelijke represailles vanwege de eigenaar. Ik twijfelde er sterk aan of ik deze zaak zou kunnen winnen. In juli 2002 raadpleegde ik samen met de sociaal assistente van het Buurthuis een advocaat om toch een verzoek in te dienen. **Om gratis juridische bijstand te verkrijgen moest ik heel wat formulieren verzamelen op verschillende diensten.** Uiteindelijk was het september 2002 toen ik het verzoek bij de vrederechter indiende. Hij en een expert bezochten me in oktober 2002. De expert zei dat het nodig was werken uit te voeren aan de sanitaire installatie, de gasleidingen, de stabiliteit van de vloer, de elektrische installatie en de verwarming. Ik had schrik en was beschaamd mijn woning te

tonen aan de vrederechter. Maar langs de andere kant gaf dit me het gevoel dat mijn klacht ernstig genomen werd. Van zodra ik mijn verzoek indiende, heeft de eigenaar me niet meer lastig gevallen. Deze hele procedure verliep erg traag maar zowel de advocaat als de sociaal assistente hebben me steeds gesteund en geprobeerd om alles goed uit te leggen. De uitspraak in het nadeel van de eigenaar kwam er dan op 4 maart 2003. Ik kreeg een gedeeltelijke terugbetaling van de huurgelden vanaf de datum van verzending van de aangetekende brief.

Met dit verhaal wil ik anderen hoop geven en hen zeggen dat ze zich niet moeten verstoppert achter hun moeilijkheden. Ook is het belangrijk zich steeds goed te informeren en ondersteuning te zoeken.

**“OM GRATIS
JURIDISCHE BIJSTAND
TE VERKRIJGEN
MOEST IK HEEL
WAT FORMULIEREN
VERZAMELEN OP
VERSCHILLENDE
DIENSTEN.”**

“Vraagteken”

een eigen verhaal van een sans-papier

Nordien

Sommige mensen denken dat de wolf altijd een dief is, die alles van anderen pikt zonder dat hij er recht op heeft. Maar de wolf in dit verhaal is een arme idealist, die een gezin van 5 kinderen heeft en een aardige, lieve vrouw. Hij moet iedere avond eten regelen voor hen, anders gaan ze huilen, huilen... van honger. Onze wolf heeft een kind dat altijd alles vraagt, daarom noemen zijn broers hem Vraagteken. Af en toe wordt hij vroeg naar bed gestuurd door zijn mama omdat hij rare vragen stelt. Als de avond komt, gaat de wolf naar een boerderij, vlak bij het bos waar hij woont, om wat eten te stelen voor zijn kinderen. Maar de wolf denkt: dit is geen stelen. Hij pakt gewoon waar hij recht op heeft, want de eigenaar van de boerderij heeft genoeg en hij niet. Vandaag gaat onze wolf, net als altijd, naar de speciale winkel van hem om boodschappen te doen. Hij heeft 2 kippen voor zijn kinderen gehaald. Laat op de avond komt de papa thuis met zijn boodschappen en zijn kinderen zijn blij.

De kinderen: “Joepie, papa is thuis.”

Vraagteken: “Wat heeft papa voor lekkers voor ons gehaald?”

Papa: “Ik heb voor mijn kinderen 2 lekkere kippen gehaald.”

Vraagteken: “Maar pap, ik heb gehoord dat de kippen duur zijn geworden door de economische crisis.”

Papa: “Papa heeft een speciale winkel die altijd korting geeft.”

Vraagteken: “Maar papa, wat doe jij voor werk om voor ons eten te kunnen regelen?”

Papa: “Ik werk niet.”

Vraagteken: “Maar wie betaalt dan ons eten voor jou?”

Mama: “Volgens mij moet je nu naar bed gaan.”

Papa: “Laat’m, lieve. Vraagteken, nu betaal ik niet, maar als ik niet thuis kom, weet dat ik aan het afrekenen ben voor jou en je broers.”

Vraagteken: “Oké, papa.”

Een paar dagen later gaat de wolf naar die speciale plaats om eten voor zijn kinderen te regelen. Hij wordt betrapt door de eigenaar van de boerderij. Het wordt laat en de kinderen beginnen te huilen van de honger. Het wordt later en later en de wolf is er nog niet. De kinderen worden moe en gaan naar bed, allemaal behalve Vraagteken. Die blijft met zijn moeder op. Het wordt ochtend en de moeder en Vraagteken hebben nog steeds niet geslapen. Opeens zegt Vraagteken tegen zijn mama: “Mama, ik weet waar mijn vader is. Er wordt nu met hem afgerekend.”

verhaal van expert

Pol Arnauts

ACW Brussel

In periodes van toenemende armoede zorgt het systeem van sociale zekerheid dat de samenleving niet ogenblikkelijk ontwricht raakt. Minder mensen komen in de marginaliteit terecht. Meer mensen behouden enigszins hun koopkracht en houden de waterval van opeenvolgende crisissen tegen.

Maar waakzaamheid blijft geboden opdat de sociale verwezenlijkingen niet worden opgegeten door inhalige winstmakers. De wettelijke pensioenpijler dient beschermd en versterkt, ondermeer door haar welvaartsvast te maken.

De gezondheidszorg moet betaalbaar blijven door overconsumptie in ziekenhuizen tegen te gaan, door o.a. ereloonsupplementen in eenpersoonkamers te plafonneren, door ‘onnodige’ prestaties en luxebehandelingen uit het sociale zekerheidssysteem te weren, door alternatieven te promoten voor geneesmiddelen die een weinig gezonde leefstijl in stand houden, door een transparante prijssetting van geneesmiddelen en door een beleid dat overconsumptie tegengaat.

De inkomensgarantieuitkering moet verhogen om werkloosheidsvallen te vermijden, niet door de werkloosheidsvergoedingen te verlagen maar door de minimumlonen te verhogen.

Voor de zwaksten in de samenleving moeten we pleiten voor de automatische tegemoetkoming voor wie het OMNIO-statuuut heeft en voor de aanpassing van de sociale zekerheid aan de nieuwe gezinsvormen en aan de gevolgen van echtscheiding.

Miep Grouwels

Advocate

Sinds mijn komst aan de balie in 1983, heb ik jarenlang met veel enthousiasme meegedraaid in het systeem van Juridische Bijstand en heb ik talrijke Pro Deo zaken gedaan, vooral in het Vreemdelingenrecht.

Toch ben ik er sedert enige tijd volledig mee gestopt.

Hoe graag ik ook mensen bijsta, ook zij die de middelen hiervoor niet hebben, in het zoeken van een oplossing voor hun geschil: het is voor mij onmogelijk gebleken om een goede, individuele en betrokken bijstand aan mensen te geven in het bestaande Pro Deo systeem en tegelijk een functioneel kantoor te laten draaien alsook gezin en gezondheid niet uit het oog te verliezen.

Dat heeft wat mij betreft alles te maken met het huidige Pro Deo systeem waarbij vaste punten worden toegekend per soort procedure zonder rekening te houden met minimale of maximale service, of je de mensen al dan niet ontvangt en op de hoogte houdt, of je al dan niet een gemotiveerd verzoekschrift opstelt, of je al dan niet blijft zoeken naar een oplossing, en waarbij je pas betaald wordt soms tot twee jaar na het afsluiten van een dossier aan een tarief dat daalt al naargelang er globaal meer Pro Deo uren worden gewerkt (hoe meer er gewerkt wordt binnen het Pro Deo systeem, hoe minder het punt waard is...).

Ik hoor in mijn omgeving dat sommigen er wel in slagen om als Pro Deo advocaat te blijven functioneren. Chapeau!

Maar ik hoor ook dat dit vaak ten koste gaat van ofwel een gedrevenheid tot de finish ofwel van de financiële leefbaarheid, ofwel de vrije tijd en het gezinsleven. Zoveel gemotiveerde advocaten met ervaring zien zich dan ook verplicht steeds minder of geen Pro Deo zaken meer te aanvaarden.

Ik droom van een Juridisch Bijstandssysteem waarbij het mogelijk zou zijn als advocaat je à fond te blijven inzetten voor mensen die onvoldoende middelen hebben om de kosten van rechtsbijstand zelf geheel of ten dele ten laste te nemen zonder je eigen financiële en privé leefbaarheid op de helling te moeten zetten...

Ik maak me sterk dat ik hierin niet alleen sta.

Laat ons er samen werk van maken!

$10 \times 5 = 50$
 $40 \times 100 = 4000$
 $1000 \times 20 = 20000$
 $7 \times 8 + 100 = 216$
 $5 \times 4 \times 10 = 200$
 $20 + 5 \times 3 = 35$
 $20 \times 40 = 800$

WONEN

Khalid is bezoeker bij De Schutting (integrale woonbegeleiding op maat – deelwerking van CAW Archipel vzw), heeft een tijdelijke verblijfsvergunning en is ongelofelijk creatief.

Khalid

Via het creatief atelier bij Hobo leerde ik schilderen en beelden maken in papier-maché. Ik wil deze technieken gebruiken om de huisvestingsproblematiek in Brussel in beeld te brengen. Als ik rondloop door de stad, zie ik grote verschillen tussen de huizen. Dit wil ik via een eigen kunstwerk laten zien.

Het kunstwerk is een huis in papier-maché: Het gebouw heeft 4 gevels en telt 4 woningen. In de eerste woning woont een groot gezin met kinderen, het huis is veel te klein, maar ze vinden geen betaalbare woning met voldoende slaapkamers.

De tweede woning staat leeg. Waarom weten we niet. Al heel lang, dat weten we wel.

De derde woning is eigendom van een huisjesmelker. Hij verhuurt matrassen en heel ongezonde kamers. De mensen die hier wonen, kunnen nergens anders terecht, de huisjesmelker kan doen wat hij wil.

De bewoners van de vierde woning hebben geluk. Ze hebben veel geld, vanwaar het komt is niet duidelijk. Ze konden hun huis kopen, ze hebben genoeg ruimte en plaats voor een auto. Daarnaast zijn er ook mensen die op straat leven, voor hen is er nergens plaats.

Het huis is nog niet helemaal klaar. Ik trek er met mijn wegwerpcamera op uit in de stad om het beeld nog meer kracht te geven.

Fadel Lahoussine en Mustapha Mechbal zijn energie-animatoren binnen Buurthuis Bonnevie vzw in Sint-Jans-Molenbeek. Ze zijn overtuigde voorvechters van het grote effect van kleine ingrepen voor de energiefactuur en voor het leefmilieu.

Fadel en Mustapha

Mr. Lahoussine

“Enkele jaren geleden volgden we bij Leefmilieu Brussel een opleiding tot energieanimator. We proberen sindsdien zoveel mogelijk mensen te overtuigen dat iedereen energiekosten kan besparen door een aantal eenvoudige daden te stellen die echt niet veel kosten...

Mr. Mechbal

“Ik leg aan de mensen uit wat ik allemaal zelf geprobeerd heb. Zo ben ik een tijd geleden verhuisd van een twee- naar een vierkamerappartement. Uiteraard was ik ongerust wat dit zou doen met mijn energiefactuur. Door eenvoudige dingen zoals de lichten uitdoen als ze niet echt nodig zijn, spaarlampen gebruiken, meer douchen en minder

“WE PROBEREN ZOVEEL MOGELIJK MENSEN TE OVERTUIGEN DAT IEDEREEN ENERGIEKOSTEN KAN BESPAREN.”

een bad nemen, ... ben ik erin geslaagd mijn energiefactuur constant te houden! Mijn kinderen en mijn vrouw doen ook mee, want zij beseffen ook dat dit belangrijk is. Het komt niet alleen onze portemonnee ten goede, ook het milieu wordt er beter van. Ik heb ook een vorming gevolgd over ‘ecomobiliteit’ die ik nu zoveel mogelijk toepas. En ik kan het u verzekeren: ook dit werkt!”

Mr. Lahoussine

“Als energieanimator moeten wij zelf op zoek gaan naar groepen of groepjes van enkele mensen waar wij dan aan uitleggen hoe ze ook kunnen besparen. We hebben ook heel wat materiaal dat we kunnen tonen, zodat het geen saaie bedoening is.”

Ara is een vereniging waar armen het woord nemen - gericht op thuislozen

Modelhuis

Een groep Brusselse thuislozen binnen Ara bouwt een modelhuis. Op basis van hun eigen woonervaringen brengen ze de Brusselse huisvestingsproblematiek in beeld. Het is een verplaatsbaar huis van ongeveer 18 m². Aan de binnenkant beleef je de ellende die mensen ervaren: vocht, schimmels, het toilet in de douche naast de keuken, burenlawaai... Aan de buitenkant vind je cijfergegevens, prenten en foto's van acties.

“ER WAREN NIET ALLEEN PARASIETEN, MAAR ER WAS OOK EEN SERIEUS VOCHTPROBLEEM DAT ER VOOR ZORGDE DAT HET GEZIN BIJNA VERPLICHT WERD OM TE OVERNACHTEN IN DE LEEFRUIMTE.”

Uit het verhaal van een stagiaire bij het opbouwwerk in Kuregem, die enkele gezinnen begeleidde in hun zoektocht naar een woning

Veerle

“... Zo bezocht ik een warm gezin van Marokkaanse afkomst. De gevel verklapte niets van de problemen die ik binnen zag. Bij het binnenkomen leidde de vrouw me naar een gezellig Marokkaans ingerichte leefruimte. Al snel kreeg ik iets te drinken aangeboden en legde ze haar leefsituatie aan mij uit. Ondanks haar gedetailleerde uitleg, wou ik de problemen met mijn eigen ogen zien. Het verschil tussen de leefruimte en de andere kamers was groot. Er waren niet alleen parasieten, maar er was ook een serieus vochtprobleem dat er voor zorgde dat het gezin bijna verplicht werd om te overnachten in de leefruimte. Zo bleek achteraf dat de zetels waar ik op ontvangen werd, ook dienst deden als bedden.”

“Vanwege deze slechte woonomstandigheden hadden meerdere gezinsleden last van gezondheidsproblemen zoals astma en luchtwegenproblemen. De problemen omtrent gezondheid en woonsituatie hadden dan weer een grote invloed op de schoolaanwezigheid en de resultaten. Zo zorgt een slechte woonsituatie niet alleen voor woonproblemen, maar ook gezondheidsproblemen, arbeidsproblemen en problemen rond onderwijs...”

Lydia Vartapetyan is een vaste bezoeker van de Buurtwinkel – een buurtwerking in de Anneessenswijk (hartje Brussel)

Lydia

Ik heet Lydia en deed in 2000 een aanvraag voor humanitaire regularisatie. In 2004 kwam ik in een nachtmerrie terecht. Ik huurde een heel klein appartementje in de Bodeghemstraat in Anneessens. Ik betaalde 300 € voor niets, maar had geen andere keuze.

Het was er zeer onveilig: de elektriciteit was niet in orde, de buis van het gas was afgebogen en geplooid naar het kookfornuis, er was onvoldoende luchttoevoer voor de convector, er waren geen rookdetectoren. Het was er ook vuil en vochtig. De afwasbak had geen afvoer, er was overal schimmel, geen verluchting en er zaten parasieten.

Ik wist niet wat ik moest doen of waar ik naartoe kon. De Buurtwinkel op het Anneessensplein heeft dan het Brussels Gewest ingeschakeld om de stand van zaken van mijn appartement te laten vaststellen. Er werd ook een brief gestuurd naar de sociale huisvestingsmaatschappijen om sneller een appartementje te kunnen bekomen wegens mijn slechte woonomstandigheden. De Gewestelijke Huisvestingsinspectie voerde een controle uit in mijn appartement en stuurde onmiddellijk een aangetekende brief naar mijn huisbaas om enkele werken met aandrang uit te voeren. Het appartement was niet conform de huisvestingscode. Nu woon ik in een sociaal appartement in Vorst.

Talita is een onthaalhuis voor vrouwen met of zonder kinderen

Talita

Ter gelegenheid van de tiende verjaardag, organiseerde Talita – onthaalhuis voor vrouwen met of zonder kinderen een gespreksgroep met bewoonsters en ex-bewoonsters. Drie thema's kwamen aan bod: cultuur, familie en huisvesting. De oplossingen geformuleerd tijdens de praatgroepen zullen aan de bevoegde ministers worden overhandigd. Hieronder ziet u enkele voorstellen van de 'huisvestingsdiscussiegroep'.

- Quand quelqu'un ne sait plus payer son logement, l'expulser sans l'intervention de l'état ne pourrait pas être possible
- If there was more social housing, the price of the other houses would go down automatically.
- Il faudrait des services spécialisés qui accordent locataire et logement en fonction des critères du locataire et du propriétaire.
- Des cours, des formations sur les droits devraient être plus souvent organisés.
- Les ministres sont les bienvenus pour dialoguer avec les pauvres et les gens en maison d'accueil afin d'améliorer leur politique ou de faire des vraies interventions.
- Il faudrait des amendes pour la discrimination.
- pour travailler, il faut un logement et pour trouver un logement il faut travailler afin de pouvoir montrer des fiches de salaire.
- Il ne faut pas plus de maisons d'accueil, il faut plus de logements !
- C'est humiliant, être sans logement. Quand je sortirai de la maison d'accueil, je vais réfléchir à ce que je puisse faire pour éviter que d'autres gens se retrouvent dans cette situation dégradante.

Françoise Manet is één van de dagelijkse bezoekers van De Schutting (integrale woonbegeleiding op maat – deelwerking van CAW Archipel vzw)

Françoise

De positieve ingesteldheid en de klaterende lach van Françoise zijn bekend in heel de sector. Ze heeft nochtans een parcours afgelegd waarbij menigeen het lachen zou vergaan. Nu woont zij al ruim een jaar in de Poincaré, een project van gemeenschapswonen dat begeleid wordt door De Schutting.

“Tout le monde a droit à un chez-soi ! Quand je vois toutes ces maisons à l’abandon et en même temps tous ces malheureux qui sont dehors en toutes saisons... Moi, j’y étais aussi, tu sais. Il ne faut jamais perdre l’espoir et le courage.”

“Au Poincaré nous avons tous notre chambre personnelle, notre espace privé. Nous partageons les autres pièces avec quatre personnes. Moi, je traîne beaucoup dans le living, parce que je n’ai pas de télé dans ma chambre. Les autres descendent comme ils veulent. De temps en temps nous avons une réunion avec Greet, du Schutting. Et chaque mois chacun met dix euro dans un pot commun qui est géré par Greet. Moi, je m’occupe de l’achat des produits ménagers, Eddy achète le café, le lait et le sucre et Greet rembourse notre ticket. Ça marche très bien comme ça ! Le nettoyage aussi est partagé. Moi par exemple, je suis responsable de la salle de bains.”

“Je ne vois que des avantages dans la vie en communauté. Ici, tout le monde se respecte ! Le Poincaré pour moi c’est repartir sur le bon chemin. Savoir que je me débrouille, apprendre à refaire sa vie en toute sécurité. J’ai appris à vivre en communauté, en sachant que le jour viendra que je devrai m’organiser toute seule. Mais je garderai toujours ma ‘famille’ du Schutting et du Poincaré.”

Een anonieme bezoeker van de energiepermanentie in Kuregem

H.

H. woont in een sociaal appartement ergens in Brussel. Maandelijks betaalt ze 11 euro voor haar elektriciteitsverbruik. Op 14 april 2009 ontvangt ze haar jaarlijkse afrekening en moet 648 euro bijbetalen. H. kan deze factuur niet betalen en er wordt een stroombegrenzer geïnstalleerd. H. krijgt nu nog 6 Ampère stroom. Ze kan bepaalde apparaten niet meer gelijktijdig gebruiken. Het enorme bedrag van de jaarlijkse afrekening is te wijten aan een **berekeningsfout**. Metrix heeft op 6 februari 2009 de meterstand opgenomen. Op één jaar verbruikte H. 1042 kWh elektriciteit (138,40 euro). Voor de periode tussen de meteropnamen op 6 februari 2009 en de verzending van de factuur op 13 april 2009 (66 dagen) maakt de leverancier een schatting van het verbruik. Deze schatting is 24 keer hoger dan haar realistisch verbruik: 4018kWh voor een periode van 66 dagen, wat overeenkomt met een bedrag van 528,50 euro.

Na herhaaldelijk aandringen, blokkeert de leverancier in oktober de factuur van 14 april 2009. Toch blijft H. nog brieven krijgen die zeggen dat haar dossier voor de vrederechter gebracht wordt. Ook de tussentijdse facturen vermelden nog steeds de schuld van 648 euro. In november 2009 krijgt H. een kredietnota voor een terugbetaling van 825,18 euro. Dit bedrag wordt echter nooit op haar rekening gestort. In december 2009 wordt de stroombegrenzer eindelijk weggenomen.

In februari 2010 krijgt H. een factuur van 825,18 euro. Bij telefonisch contact verzekert de leverancier ons dat die factuur niet betaald moet worden. De factuur dient om de terugbetaling te annuleren. Min of meer tegelijkertijd krijgt ze een kredietnota die het bedrag van 648 euro annuleert. Voor wie niet meer kan volgen: in februari 2010 zijn er geen openstaande bedragen meer die H. aan de leverancier moet betalen, en moet de leverancier ook geen openstaande bedragen meer aan H. betalen. De definitieve afrekening van haar verbruik is echter nog niet gemaakt, dus de problemen zijn misschien nog niet volledig van de baan...

La Clé

De collectieve spaar- en aankoopgroep 'La Clé' bestaat uit 25 Brusselse families. Samen willen ze hun huisvestingssituatie verbeteren door een woning te kopen. Ze sparen gedurende 2,5 jaar samen een maandelijks bedrag. Dit bedrag gebruiken de leden om het voorschot van een woning te betalen. Via vorming, ervaringsuitwisseling en begeleiding vergroten ze hun kennis van de huisvestingsmarkt en gaan ze op zoek naar een woning die voldoet aan hun noden. 'La Clé' bestaat uit zeer gemotiveerde mensen. Toch stoten ze op heel veel hindernissen waardoor het recht op een kwalitatieve en betaalbare woning niet gegarandeerd is.

Leon-Paul is sinds juni 2009 dakloos en op zoek naar woonst

Leon-Paul

“Ma recherche d’un logement a été très difficile: je suis noir, un étranger, je dépend du CPAS.

Beaucoup de propriétaires ont déjà eu de mauvaises expériences et n’acceptent pas de gens du CPAS. Et c’est encore honnête quand ils le disent. Souvent, j’entends ‘c’est déjà loué’ ou ‘quelqu’un a déjà une option’. En tous cas, c’est impossible de vivre décemment avec les revenus du CPAS : un tiers de € 725, ce n’est pas assez pour un propriétaire.”

“Quand je me promène, je vois beaucoup d’immeubles vides, des millions de m². Ce sont parfois des bâtiments publics. En même temps beaucoup de personnes n’ont pas de logement, ils dorment dans la rue, dans les gares. C’est incroyable! Ces logements vides sont là pour des fantômes ? Quelle vie tu peux entreprendre quand tu n’as pas de logement. J’ai rencontré des gens qui habitent la rue depuis longtemps. Ils n’ont plus d’espoir, deviennent passifs, ils s’en foutent. J’ai vu des gens en hiver à la porte d’Anderlecht. C’est inimaginable et tout le monde s’en fout. Le capitalisme tue les sentiments et les rêves.”

“Le problème de logement est très grave. On parle d’une crise du logement. Mais il n’y pas de crise. Il y a des logements, mais ils ne veulent pas les mettre à la disposition des gens. Une des solutions est de récupérer ces maisons vides.”

“J’essaye de suivre la politique du logement avec d’autres habitants de la ville. Eux aussi vivent en précarité, plusieurs n’ont pas de logement. Tous les deux mois nous allons à la commission logement au Parlement Bruxellois. Et nous essayons de mettre nos points sur l’agenda de la commission. Les pouvoirs publics ne peuvent pas laisser le problème du logement aux particuliers et aux agences immobilières.”

Liliaan is 66 jaar en woont in een sociale woning in Kuregem

Liliaan

Energie besparen als huurder is geen evidente zaak. Toch slagen veel mensen erin om met beperkte middelen zelf hun energieverbruik te verlagen. Eén van hen is Liliaan Verhoeven, bij wie we langsgaan om enkele energiebesparende maatregelen te installeren en om een aantal energietips te geven.

Ze wil samen met ons een TL-lamp en een spaardouchekop installeren. Liliaan volgde via de woonwinkel al een aantal vormingen rond elektriciteit en mozaïek. Ze gaat zelf al zuinig om met water, gas en elektriciteit in haar woning, voornamelijk om haar factuur te doen dalen. Zo heeft ze bijvoorbeeld enkel spaarlampen in haar appartement. Ze gebruikt ook een aantal handige trucs om water te besparen.

Liliaan: “ik woon in een gebouw met collectieve verwarming en warm water. Het duurt dus lang voor het water in mijn douche warm is. Het koude water laat ik in een emmer lopen en gebruik ik later om het toilet door te spoelen of om de planten water te geven”. “Ook om elektriciteit te besparen doe ik een aantal inspanningen. Ik heb al begrepen dat apparaten in “stand-by” ook nog energie verbruiken. Ik schakel ‘s nachts en als ik weg ben mijn tv dus volledig uit. Als ik een nieuw toestel koop, kijk ik niet enkel naar de prijs, maar ook naar het verbruik. Liefst neem ik mijn kleinzoon mee naar de winkel, omdat die me raad kan geven”.

Lieven Van Keer is kookvrijwilliger bij De Schutting (integrale woonbegeleiding op maat – deelwerking van CAW Archipel vzw) en woont al jaren in Brussel.

Lieven

“Ik woon al lang genoeg in Brussel om enkele anekdotes te sprokkelen die jammer genoeg illustratief zijn voor de situatie op de Brusselse huisvestingsmarkt”, aldus Lieven. “Enkele jaren geleden brandde het gebouw af waarin ik woonde. Ik vond tijdelijk onderdak bij een vriend in Anderlecht. Toen ik daarop bij het OCMW van Brussel ging aankloppen voor een noodwoning, werd die mij geweigerd omdat ik nu niet meer op het grondgebied van 1000 Brussel resideerde: het soort administratieve fijnzinnigheden waar ik sindsdien al vaker mee te maken kreeg”, lacht Lieven.

Lieven woont ondertussen in een degelijke woning, die behoort tot het patrimonium van het OCMW van Brussel. “Eigenlijk heb ik daarbij nogal geluk gehad”, aldus Lieven. “Wie een woning wil huren bij het OCMW, moet eerst en vooral aantonen hoeveel hij verdient. Niet dat je minder betaalt als je minder verdient: het OCMW vindt dat je maximum een derde van je inkomen mag uitgeven aan huur (inmiddels is dat 40%, nvdr) en daar valt natuurlijk wel iets voor te zeggen. Maar het betekent ook dat heel wat mensen niet voor hun woningen in aanmerking komen. Jammer, want die woningen zijn vaak heel degelijk en betaalbaar. Heel wat mensen die door het OCMW worden geweigerd omdat ze te arm zijn, betalen elders een hogere huurprijs voor een woning van bedenkelijke kwaliteit...”

Als polyvalent verzorgende bij Familiehulp komt Lieven bij heel veel gezinnen over de vloer en daardoor heeft hij een “uniek” zicht op de gevolgen van de wooncrisis in de praktijk. “Brussel telt enorm veel slechte en ongezonde woningen. Ook de sociale woningen zijn soms vreselijk: gigantische woonblokken met donkere gangen vol graffiti en rondslingerend afval. Ik sta zelf nog steeds op de wachtlijst en hou mijn hart al vast voor de dag dat ik een sociale woning aangeboden krijg... Je mag immers niet zomaar weigeren want dan riskeer je van de wachtlijst geschrapt te worden.” “Ik kom uiteraard ook heel vaak bij zieke mensen over de vloer en vraag mij dan dikwijls af waar de architecten toch met hun gedachten zitten: woningen waar je op een comfortabele manier weg kan met een looprekje of krukken, laat staan met een rolstoel of kinderwagen zijn bijna onbestaande!”

DE ANGST VOOR ARMOEDE IN HET BRUSSELSE WOONBELEID

verhaal van expert

Werner Van Mieghem

Brusselse Bond Recht op Wonen

Het Brusselse woon- en stadsvernieuwingsbeleid is er sinds het ontstaan van het Brusselse Gewest in de eerste plaats op gericht om de middeninkomens in Brussel te houden of aan te trekken. De keuze voor de middeninkomens wordt ook gestuurd door de 19 Brusselse gemeenten die omwille van financiële redenen het aantal inwoners met een lager inkomen op hun grondgebied zoveel mogelijk willen beperken.

Die beleidskeuze gaat ten koste van gezinnen met een laag inkomen en komt tot uiting op verschillende manieren. Twee voorbeelden: de uitbetaling van de huurtoelage door het Brusselse Gewest laat door administratieve hinderpalen en te weinig personeel gemiddeld 9 maanden op zich wachten. De overheidssteun voor woningaankoop door gezinnen met een lager inkomen (de leningen van het Woningfonds) bestaat uit goedkopere leningen die wel moeten worden terugbetaald, terwijl de overheidssteun voor woningaankoop voor gezinnen met een middelgroot inkomen (de woningen van de GOMB) uit subsidies bestaat.

Die politieke keuze voor de middeninkomens wordt echter achterhaald door de werkelijkheid: het gemiddelde inkomen in Brussel gaat erop achteruit, het aantal mensen dat onder de armoedegrens leeft, stijgt. Waardoor het Gewest en de gemeenten nog meer het accent willen leggen op de middeninkomens. Anders gezegd: de vraag naar woningen van het sociale type neemt toe, maar het aanbod volgt niet en gaat er in verhouding op achteruit!

De Brusselse Bond voor het Recht op Wonen pleit daarom al jaren voor een andere beleidskeuze: het aantal sociale huurwoningen moet verdubbelen en er moet een huurtoelage worden ingevoerd gekoppeld aan een huurprijscontrole.

De angst van het Gewest en de meeste Brusselse gemeenten om bij wijze van spreken zelf in armoede terecht te komen, heeft in Brussel een ontzettend groot effect op het woonbeleid voor gezinnen met een laag inkomen. Het zorgt ervoor dat de overheid haar prioritaire taak om de zwaksten in de samenleving te helpen en te huisvesten niet nakomt.

Zonder een grondige hervorming van de financiering van het Brusselse Gewest en de gemeenten blijft het hinken op twee benen en zullen we er in Brussel niet in slagen om het aantal publieke, betaalbare woningen te verdubbelen en zo de toenemende armoede een halt toe te roepen.

Josiane

Josiane is een fiere, onafhankelijke Brusselse vrouw van 55 jaar oud. Je kan haar ontmoeten recht tegenover de huisvestingsdienst van het OCMW in de Brusselse Hoogstraat. Na 1,5 jaar slapen op straat en een lange zoektocht naar woonst, betreft Josiane sinds 1 jaar een klein appartementje op de Zuidlaan.

Via het OCMW heeft ze een inkomen van € 725 per maand. Vroeger was het anders. Samen met haar man baatte ze een goeddraaiende zaak uit en hadden ze een mooie woning in Koekelberg. Na heel veel 'malchance' verloopt alles anders dan eerst gedacht.

Een jaar geleden vond ze samen met een sociaal assistente van het OCMW een woning. Ze konden wat van de huurprijs afdoen, nu betaalt het OCMW direct haar huur van € 475/maand. Na de rekening van electrabel (€60 aan sociaal tarief) en de afbetaling van enkele schulden, blijft er voor haar maandelijks nog €90 over. Binnenkort heeft ze een afspraak met een schuldbemiddelaar, tot dan zit er niets anders op dan elke dag op straat te zitten en te bedelen, ondanks de woning. Met een trotse schittering in de ogen vertelt ze dat het niet de enige reden is waarom ze op straat zit. Het menselijk contact is zeer belangrijk, ze ontmoet nieuwe mensen en ze zorgt voor andere daklozen. "Ce n'est pas un choix, ça devient une habitude."

Hoewel de huurprijs stipt betaald wordt, wil de huisbaas haar graag zien vertrekken. Op een bepaald moment stond hij zelfs met een aanbod voor de deur: ze krijgt haar waarborg meteen cash, als ze de woning onmiddellijk verlaat. "Jusqu'au moment où je trouve un logement, je reste là, juste pour l'emmerder. Ma vie est en déchéance. Mais quand même j'ai encore mes sentiments et je continue à rêver."

Marie-France

foto: Vincen Beeckman

In deze publicatie werd uitgebreid gebruik gemaakt van een fotoreeks van **kinderen** uit de **WMKJ** (werking maatschappelijke kwetsbare kinderen en jongeren) **Ratatouille** (deelwerking van **D'BROEJ vzw**) uit de Brabantwijk in Schaarbeek. Negen kinderen tussen 10 en 12 jaar engageerden zich om aan de hand van foto's in de Brabantwijk uitingen (of een gebrek daaraan) van de verschillende grondrechten in beeld te brengen. Er werd gestart met een bordspel rond grondrechten. Zo leerden de kinderen spelenderwijs de grondrechten kennen en ontdekten ze hoe deze in de praktijk al dan niet toegepast werden. Daarna volgden enkele fotografiewerkshops, waarbij de groep heel wat leerde over fotografie en zelf op stap ging in de wijk met de gekregen tips in het achterhoofd. De kinderen leerden het verschil kennen tussen goede en slechte foto's, leerden werken met licht en schaduw, dachten na rond de positionering van elementen op een foto... Aan de hand van deze informatie slaagden ze erin om de grondrechten in beeld te brengen zoals zij ze ervaren in hun leefomgeving. Het project werd afgesloten met een tentoonstelling van de mooiste en meest treffende foto's op het zomerfeest van WMKJ Ratatouille.

Nawoord

Het 100ste nummer van Opbouwwerk Brussel wou speciaal zijn – aan u lezer, om te oordelen of we daarin gelukt zijn

Samenlevingsopbouw Brussel komt op voor de rechten van mensen die het sociaal-economisch en -cultureel moeilijk hebben.

Wie zijn deze mensen?

- de Brusselse baby's, kinderen en jongeren waarvan bijna 1 op 3 leeft in een (één ouder)-gezin zonder arbeidsinkomen.
- de duizenden leerlingen met schoolachterstand.
- de tienduizenden mensen op zoek naar een betaalbare woning en/of werk.
- de tienduizenden mensen zonder papieren, waarvan 2/3 arbeid(st)ers zonder papieren.
- de vergeten armen, vele alleenstaande senioren die dikwijls in volkse wijken wonen.

Samenlevingsopbouw Brussel probeert hen een stem te geven en werkt hiervoor nauw samen met diverse organisaties uit het maatschappelijke middenveld.

Ook in de toekomst wil Samenlevingsopbouw Brussel de vinger aan de pols van Brussel blijven houden. De uitdagingen zijn enorm. Uit recente demografische studies blijkt dat het Brussels Gewest tegen 2020 200.000 inwoners meer mag verwachten. De trend van een verjonging van de Brusselse bevolking zet zich daarbij met rasse schreden verder.

Wat zullen de gevolgen zijn voor het Brussels Gewest?

Kan er überhaupt nog veel meer volk bijkomen?

Waar moeten die dan gaan wonen? Gaan de huur- en koopprijzen van woningen dan nog niet meer naar omhoog? De kinderen en de jongeren, gaan die allemaal nog een plaats vinden in de kinderkribben, de scholen, de voor- en naschoolse opvang?

En gaan die later gemakkelijk werk vinden?

En hoe moet het beleid zich op alle niveaus gaan voorbereiden?

Tenslotte, hoe kan bij heel deze evolutie de intergenerationele solidariteit bewaard blijven?

Slechts één illustratie: als de Brusselse bevolking verjongt, zullen nog meer jongeren dan nu naar het centrum afzakken om zich te ontspannen: film, theater, concerten enz..

Maar hoe verzoen je de uitgangsfunctie met de woonfunctie, ook van vele alleenstaande senioren?

Het mag duidelijk zijn, Samenlevingsopbouw Brussel zal zich in de toekomst dagdagelijks en samen met vele andere mensen blijven inzetten voor een meer solidair en rechtvaardiger Brussel.

Een hartverwarmend idee...

Rohnny Buyens, voorzitter
Samenlevingsopbouw Brussel

